

KJØTTELSKERNE MÅ GI SEG:

Lei av å bli pult i rumpa av kjøttpølsa di sitt utslipp

Petit s. 18

TI ÅR MED KAMP:

Oslostudentene får omsider ny bane

Nyhet s. 12-13

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | utgave 13 årgang 77

www.universitas.no | fredag 5. mai 2023

Rehabilitering:
265.000.000,-

St. Olavs gate 23:
290.000.000,-

Konsulentbruk:
??????????????,-

STUDENTHUSET ER KJØPT

Finansieringsavtalene mangler

Nyhet s. 6-9

EN UKE SOM KLIMAFANATIKER:

14 munnfuller potetgull sprenge klimabudsjettet

Klima s. 14-15

TAYLOR SWIFT CLUB NIGHT:

600 «swifties» og to malplasserte journalister

Kultur s. 22-25

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Guro Aasaaren**
guro.aasaaren@gmail.com 466 74 942

Nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 81 334

Fotosjef: **Tobias Schildmann Mandt**

Desksjef: **Ingeborg Aure**

Nettredaktør: **Ulrik Alver Solli**

Uttegner: **Mona Soopalu**

Uttegner: **Mina Wikeby**

Uttegner: **Sivert Bjelland**

Deskjournalist: **Åsne Hansteen**

Korrektursjef: **Harald Nordbø**

Daglig leder: **Ingvild Garmo Nilsson**

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Drømmen om Trøndelags-paradis

Visste du at studentene i Oslo skal få et gigantisk studenthus midt i sentrum? Ikke det, nei? Den våte drømmen om et bygg som Samfundet i Trondheim står fremdeles sterkt hos Velferdstinget i Oslo (VT). I ukens utgave av Universitas kan du lese om SiOs kjøp av St. Olavs gate 23 (SO23) i 2021, et prosjekt som skulle stå klart allerede høsten 2023 – nå er «drømmescenarioet» i årsskiftet 2024/2025.

Bygget er kjøpt. Kostnaden vil komme på nesten en halv milliard kroner. Hvor pengene til rehabilitering og drift skal komme fra, kan VT derimot ikke gi noe konkret svar på.

Drømmen om å redde Oslo-studenten med Samfundet i Trondheim som modell, er på mange måter søkt. Vi har jo et studentsamfunn. Det heter Chateau Neuf. Det virker som VT har glemt hvorfor Samfundet i Trondheim fungerer bedre.

Trondheim har 37.000 studenter, mens Oslo har 90.000. At Chateau Neuf ikke har fått samme status som Samfundet, kan blant annet skyldes mengden studenter, men også hvor spredt disse studentene er. NTNU er Trondheims hjerte, det samme kan ikke sies om UiO eller Oslomet her i byen.

Da SO23 i 2021 var ute til salg, fikk SiO fort blod på tann, etter at de hadde tapt budrunden på et

annet, lignende bygg. Et VT-møte på 30 minutter bestemte drømmens skjebne. Forhastet, vil noen si. En av dem er Ragnhild Bjørkum Vassbotn. «Nå skjønner man at det ikke er så lett med finansiering som man trodde. Og det tror jeg henger sammen med at kjøpet ble gjort på veldig kort tid», sier hun til Universitas. Samtidig stiller hun spørsmål ved hvorvidt Oslo-studentene faktisk ønsker et nytt studenthus.

Som svar peker VT-leder Marius Torsvoll på at Shot-undersøkelsen viser til mistriivsel blant studenter som ikke er med i foreninger. Mirakelkuren? SO23. Det virker som VT er sikker på én ting: drømmen om et samlende Chateau Neuf er død.

Å kopiere Trondheims-suksessen i Oslo er fåfengt. Det kulturelle og sportslige tilbudet her er større. Byen brukes på en helt annen måte: den brukes faktisk. Vi har også studentforeninger som enhver kan benytte seg av. Hvordan et nytt hus i sentrum skal være en mirakelkur for at flere deltar, er vanskelig å si. Samfundet funker fordi studentene vil.

Ingen vet ennå hva studenthuset skal romme. De ymter om billig øl. Fristende, ja, men det finnes også på Chateau Neuf, på lokale studentbarer, og rundt omkring på Oslos brune puber.

Før VT går videre for å reali-

sere drømmen om et Trondheim i Oslo, må de først lytte til studentene. VT er naive om de tror de selv vet best hva studentmassen vil ha. Prosessen hittil har virket vilkårlig og i all hast. Uten transparens i prosessen og medvirkning, vil ikke studentene kunne føle at SO23 er deres hus. VT må levere på oppdraget sitt – nemlig å representere studentene. Men hva betyr det hvis prosessen ikke er demokratisk forankret? Hvor er tallene som kartlegger behovene? Hvor er den brede enigheten fra massene som rettferdiggjør en sum på nær en halv milliard?

Nå gjenstår den virkelige jobben. Vi tviler på at majoriteten av studentene har fått med seg kjøpet. Vi håper derimot at studentene går inn døra når den åpnes. Men da må det skje på studentenes premisser.

For akkurat nå kan drømmen fort bli til et mareritt.

VT er naive om de tror de selv vet best hva studentmassen vil ha

Arkivaren

World Wild West

Loververk og domstolene står med å henge seg i den teknologiske utviklingen. For er det egentlig mulig å ta på seg?

Etter at det ble klart at det var en teknologisk utvikling som hadde gått. «På internett kan mange enkeltpersoner sitte ved sine egne PC-er og lage store problemer for andre», uttalte hun. Teknologiskribent i Dagens Næringsliv Tellef Øgrim mente derfor at samfunnet hadde én viktig oppgave: å «tøyle nettet». «Samfunnet må forsøke, internett kan ikke være et lovløst rom», sa han. Med 2023 sin lansering av chatGPT, kan man trygt si at teknologien har fortsatt i samme tempo også etter 2005.

Skummel teknologi

I 2005 var det World Wild West som var den store bekymringen. Leder i Politiets datakriminalitet Økokrim måtte knipse opp til flere ganger med fingrene til Universitas for å beskrive hvor raskt den teknologiske utviklingen hadde gått. «På internett kan mange enkeltpersoner sitte ved sine egne PC-er og lage store problemer for andre», uttalte hun. Teknologiskribent i Dagens Næringsliv Tellef Øgrim mente derfor at samfunnet hadde én viktig oppgave: å «tøyle nettet». «Samfunnet må forsøke, internett kan ikke være et lovløst rom», sa han. Med 2023 sin lansering av chatGPT, kan man trygt si at teknologien har fortsatt i samme tempo også etter 2005.

Universitas, 19.10.2005

Historiske skråblikk av Åsne «Arvaken» Hansteen

Sjøppel i landskapet

I 1993 skrev Universitas om landskapsarkitektene fra Ås sin utstilling på universitetsplassen i Oslo sentrum. Utstillingen inneholdt ødelagte benker og tilgriset søppelkasser som studentene hadde plukket opp i byen og kalt «kunst». Målet var å øke bevisstheten om utendørsmiljøet og få folk til å bry seg mer om fellesarealene. Publikums reaksjoner var blandet: noen var interesserte, noen ristet oppgitt på hodet, og andre gikk helt uinteressert forbi og trodde det var en byggeplass. Til slutt ryddet park- og idrettsvesenet bort «kunsten». Landskapsarkitektstudenten Torunn Hognestad mente at utstillingen ville skape debatt om temaet, og forhåpentligvis få folk til å bry seg mer om utemiljøet.

Universitas, 17.02.1993

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Kanskje Norge hadde hatt godt av litt kanselleringskultur

Bør ikke maktmisbruk få noen konsekvenser i 2023?

Maktmisbruk

Elena Berg Hansen, journalist i Universitas

Provosert over overskriften? Flott, da har jeg i hvert fall fått oppmerksomheten din. Når du allerede er fyrt opp blir du kanskje enda sintere av dette: 18. april i år skriver NRK om en renholder i forsvaret som jobber på militærleir. Hun blir invitert til badstuen av sjefen, er ukomfortabel og holder klærne på. Han kler av seg. Senere varsler hun om hendelsen sammen med en annen renholder som selv har opplevd at samme leirsjef har kommet inn på rommet hennes og prøvd å kysse henne. De blir tatt på alvor og sjefen mottar noe så ekstremt som

*litt refs. I saken er renholderne anonyme. De «frykter konsekvenser i arbeidslivet hvis de står frem offentlig». Ikke lenge etter hendelsen blir sjefen forfremmet til oberst og refsen forsvinner. Høres historien kjent ut? De siste årene har vist mange lignende tilfeller fra det norske forsvaret. I mellomtiden har forsvarssjefen sagt ting som «det er for unyansert å si at de har en ukultur». Tja, *could have fooled me.**

Men hei, det er dårlig gjort kun å nevne maktmisbruk og trakassering i forsvaret, heldigvis har man mange flere eksempler

i Norge. Seks år etter den første #metoo-tweeten får vi stadig servert historier om overtramp, seksuell uønsket oppmerksomhet og så videre. Husker vi Khio-professoren som fikk sparken etter å ha bedrevet seksuell trakassering i mange år? Flere hadde varslet om han over lang tid, men ble ikke tatt seriøst før i kjølvannet av Metoo. Eller hva med da Liv Signe Navarsete, tidligere leder i Senterpartiet, mottok tekstmeldingen: «Vi har lyst på fitta di» fra en toppladergjeng fra samme parti. Gutta krutt hadde tydeligvis vært på en litt fuktig hyttetur, og mange år senere har ingen tatt ansvar for den upassende meldingen. Enda mer sjarmerende er det at to av disse mennene nå er statsråder. Er det dette skattepenga mine går til?

Gjennomgående for alle disse historiene er følgende: Det er mange med makt som kjenner til episoder med overtramp, men velger å ikke gjøre noe med det. Ukulturen ligger i at de som egentlig skal ta ansvar, i stedet lukker øynene eller til og med belønner dem som bryter reglene. Vi trenger en endring i denne kompiss- og beskyttelseskulturen. Gutta backer, men som Øverlands udødelige ord sier: «Du må ikke tåle så inderlig vel den urett som ikke rammer deg selv.» Vi kan ikke ha en ti stille-kultur hvor medlemmer av et av Norges største partier sender en slibrig tekstmelding til lederen sin uten å få konsekvenser. Og hva med de som sier ifra? Tenk å samle energi og krefter til å melde fra om tydelig maktmisbruk fra en sjef, for å så se at han får en enda høyere stilling ikke lenge etterpå. Hva gjør det med tilliten til systemet og ens egen selvtilitt?

Og før du sier at dette er enkelttilfeller fra fortiden, la oss se på statistikken. Ifølge den ferske rapporten Trakasseringsbarometeret, fra blant annet Ligestillings- og diskrimineringsombudet, har én av fem blitt utsatt for uønsket seksuell oppmerksomhet på jobben de siste tolv månedene.

Ikke overraskende er det kvinner, unge og minoriteter som er mest utsatt. Rapporten peker også på en såkalt «taushetskultur». Over halvparten av de som opplever trakassering eller uønsket oppmerksomhet varsler ikke om hendelsen.

Så for å gå tilbake til der vi startet, kanskje ville Norge hatt godt av litt mer kanselleringskultur. Dette infamøse begrepet skaper frykt for å si og gjøre akkurat det man mener. Men hadde det egentlig vært så ille i noen sammenhenger? Jeg synes ihvertfall vi lar folk slippe for billig unna. Jeg mener, *come on*. Giske er tilbake og Antonsen har søkt om støtte til å lage filmen «Blackface». Apropos menn med lite selvinnsikt, hvor mye mer respekt hadde ikke Senterpartiet hatt om noen av Trøndelag-herrene hadde innrømmet hvem som sendte fitte-meldingen? Vi tilgir dem som selv mener de ikke har gjort noe galt, og overøser dem med lange, sympatiske intervjuer, fornyet tv-kontrakt eller statsrådpost. Åpenbart skal vi som samfunn tilgi dem som gjør feil og gi folk nye sjanser. Men før vi kan tilgi, må de som begår overtramp faktisk innrømme at de har gjort noe galt. Da holder ikke den typiske unnskyldning om at man er «så lei seg for at offeret oppfattet det på den måten». Det minste som bør kreves er en ektefølt beklagelse og handlinger som viser at man tar grep for å unngå at det samme noen gang skjer igjen. Jeg er lei av at kjipe folk med mye makt ikke er mer redde for å trakassere, komme med nedlatende kommentarer og jasse videre som om ingenting har skjedd. Kanskje vi hadde hatt godt av kanselleringskulturens såklarte gapestokk? Finn fram tomatene, så sees vi på Eidsvollsplass.

nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 81 334

NYHET

Alle gode ting er tre

Kondom eller sterilisering? Mannen har to alternative prevensjonsmidler, mens kvinnen har en rekke. Nå kan mannen få en tredje mulighet: P-gelé. Siden forskerne begynte å teste den på menn i 2019, har ikke en eneste mann gjort en kvinne gravid, melder NRK tirsdag. Og slik fungerer det: mannen smører seg inn fra skuldrene og nedover armene én gang om dagen. I geléen er hormonene testosteron og gestagen som hemmer produksjonen av sperm. Ingen som svømmer – ingen i mål. I en undersøkelse utført av NRK svarer 42 prosent av menn mellom 18 og 49 at de vil vurdere et nytt prevensjonsmiddel når det kommer på markedet. Inntil da – wrap it up! SEJH

Student spiste dyr kunst

En kunststudent fra Seoul National University ble sulten da han var på en utstilling ved Leeum Museum of Art i Sør-Korea. Offeret ble en banan, men ikke en hvilken som helst banan, melder CNN denne uken. Kunstverket *Comedian*, en banan klistret til veggen med gaffateip på tvers, ble studentens måltid. Kunstneren bak verket, som er verdt 1,2 millioner, er Maurizio Cattelans. Studenten fortæerte bananen «fordi han var sulten», ifølge museet. Så hadde han hengt skallet og teipen opp igjen. Det er visstnok ikke første gang det skjer, og kunstneren reagerte ikke nevneverdig. SEJH

Ond smørespiral

Går du fort tom lypstyl eller lipgloss? Det kan hende det finnes bedre alternativer mot tørre lepper. God lukt, myk konsistens, eller en *fresh* farge er alle faktorer som er viktige når man velger noe å ha på leppene. Men UiT-forsker Øystein Grimstad viser til at noen av ingrediensene som gir disse fordelene kan tørke ut leppene enda mer. I tillegg skaper de en avhengighet, skriver Forskning.no. Vi smører på mer lipgloss og vips er beholderen tom. Hva er løsningen ifølge Grimstad? Den litt ekle, gule krukka med vaselin. Den inneholder kun den ingrediensen (*petrolatum*) man trenger for å beskytte leppene. God smøring! IGN

Vil ha mer tilrettele

Pollen: I en undersøkelse gjort av Norstat oppga 25 prosent av Oslos studenter at de hadde pollenallergi. Norges astma- og allergiforbund savner tydeligere

Pollensesongen brer om seg, men studentene må søke om legeerklæring for hver eksamen. Pollenallergikere og pollenforbund vil ordningen til livs.

Aaatsjo

Pollenallergi blant studenter

- + 35 prosent oppga at de har pollenallergi.
- + Blant respondentene i Oslo oppga 25 prosent at de har pollenallergi.
- + 47 prosent av de med pollenallergi oppga at allergien påvirker skolearbeidet.
- + 25 prosent av de med pollenallergi har hørt om allergivaksinasjon som behandlingsmetode. Kun 8 prosent benytter seg av behandlingsformen.
- + 1000 studenter deltok i undersøkelsen.
- + Undersøkelsen er fra våren 2022 og er gjennomført av Norstat på vegne av legemiddelselskapet ALK.

Kilde: Norstat/Geelmuyden Kiese

tekst Erlend Udjus og Magnus Brandt
foto Aurora Ytreberg Meløe

I disse dager slipper blomsterstøvet seg fri fra plantene og flyr målrettet mot allergikerne. Fra de vanligste sortene bjørk og gress, til de sjeldnere som hassel, burot og salix, ingen av de pollenallergiske studentene slipper unna den fortettende opplevelsen. Halvparten av studentene med pollenallergi oppgir at allergien påvirker skolearbeidet, ifølge en undersøkelse gjort av ALK. Ved NTNU fant de i 2017 ut at én av ti studenter går ned en karakter på grunn av pollenallergi. Likevel gir ikke pollenallergi grunnlag for ekstra tid på eksamen ved Universitetet i Oslo (UiO) på generelt grunnlag. De legger til grunn at pollenallergi ikke er en tilstrekkelig ulempe i eksamensperioden, fordi medisiner stort sett funker godt.

– Universitetene burde støtte studenter i at dette er en utfordring og vise en større forståelse, sier seniorrådgiver ved Norges astma- og allergiforbund (NAAF) Anna Bistrup til Universitas.

Flere legetimer

Tett, kløende og rennende nese, røde øyne, tretthet og redusert konsentrasjons- og innlæringssevne er vanlige symptomer på allergi, ifølge NAAF. Om lag en million nordmenn henter reseptbelagte allergimedisiner mot pollen, ifølge Bistrup. Ikke-reseptfrie medisiner er ikke tatt med i beregningen. 20-30 prosent av allergikerne har en kraftig grad av allergien.

For å få ekstra tid på eksamen må den allergiske reaksjonen komme innen syv dager før eksamen, ifølge UiO. Allergikeren må da ty til opptil flere legetimer, så sant man har mer enn én eksamen. Det holder ikke med en stående legeerklæring i en lengre periode. Seniorrådgiver ved Norges astma- og allergiforbund Bistrup mener at allergien kan settes i sjakk for

Det preger meg i veldig stor grad, konsentrasjonen er dårlig og søvnen er nærmest borte

Johanne Maria Vilje Rydhagen Holdt (21), student ved UiO

egging for pollenallergikere

Reagerer: Anna Bistrup ser gjerne at universitetene anerkjenner det medisinske behovet til pollenallergikere.

Påvirket: Johanne Maria Vilje Rydhagen Holdt (21) holder seg vanligvis unna grøntområder på våren.

støtte fra universitetet.

de aller fleste så lenge man finner den best egnet medisinen. Likevel:

– Det er dessverre for mange som aksepterer å leve med ubehaget, de burde forsøke å finne den medisinen som egner seg best for dem.

Svært påvirket

Universitas møter student på internasjonale studier og pollenallergiker Johanne Maria Vilje Rydhagen Holdt (21) på Eilert Sundts Hus på Blindern. Hennes studiehverdag påvirkes sterkt av pollensesongen.

– Det preger meg i veldig stor grad, konsentrasjonen er dårlig og søvnen er nærmest borte. Det tærer på, særlig nå med eksamensperioden på toppen av det hele.

Hun forklarer at ting går sakte i perioden hun er utsatt for pollen, og at det påvirker immunforsvaret, som igjen gjør at hun er utsatt for andre sykdommer på våren.

Tipset fra seniorrådgiver Bistrup er å finne den best egnede medisinen for deg og bruke den kontinuerlig.

– Altfor mange slurver med medisinen. Hvis du bruker den kontinuerlig vil du få gode resultater.

Selv om Rydhagen Holdt sier hun tar den best egnede medisinen for henne og bruker den etter legens instruksjoner, løser det ikke alt når vårsola titter frem og pollenstøvet brer seg.

– Jeg har prøvd mange medisiner gjennom årene, og nå er jeg på den som fungerer best. Men jeg er fortsatt konstant sliten og nedbrutt.

Kun akutt

Utmattelsesbivirkningene fra medisinerne kombinert med dager med lite søvn har ført til at Rydhagen Holdt har måttet droppe enkelte undervisningstimer.

Studenten er allergisk mot flere typer pollen som bjørk, osp og or som ofte slår ut på ulike tider av våren. Dermed er hun stadig påvirket av pollen fra slutten av februar og ut mai. Hun skaffer seg ny legeerklæring og sender inn en søknad for hver eksamen hun har i eksamensperioden på vårsemesteret. Praksisen gjelder ved både Oslomet og UiO.

Rydhagen Holdt skulle ønske at såpass påvirkede studenter burde kunne ha en stående legeerklæring for hele perioden.

På spørsmål om hvordan UiO tilrettelegger for allergikere som Rydhagen Holdt, svarer studiedirektør Hanne Ekeli at en potensiell tilrettelegging alltid vil være knyttet til faglige krav og rammer i emnene. Derfor er det ifølge henne vanskelig å gi et enkelt svar på hvordan de vurderer tilretteleggingen.

– Pollenallergi kan gi grunnlag for tilrettelegging, men det er en individuell vurde-

ring ut ifra den konkrete situasjonen, sier Ekeli til Universitas.

UiO begrunner dette med at pollensesongen ikke er 365 dager i året, og at studenter reagerer forskjellig på både pollen og medisineringen.

Tilretteleggingen for allergikere havner altså under det som kalles akutte tilrettelegginger.

– For en del andre tilrettelegginger, for eksempel dysleksi, kan man få en type tilrettelegging som gjelder gjennom hele studieløpet, men på pollenallergi er det en såkalt akutt tilrettelegging.

Martin Halvorsen ved seksjon for opptak og vurdering ved Oslomet skriver i en e-post at de også innvilger tilrettelegging for pollenallergikere i en periode av gangen.

«Så lenge det er kronisk kan det innvilges for hele studierettsperioden. Men for sesongbetonte utfordringer som pollenallergi innvilges det for en tidsbegrenset periode hvert år», skriver han i en e-post til Universitas.

Skjuler rettigheten

For Rydhagen Holdt har det vært vanskelig å finne frem til informasjon om mulighete-

ne hun har for mer tid på eksamen, og ordleggingen på hjemmesiden gjorde at hun i utgangspunktet trodde at hun ikke fikk ekstra tid: «Pollenallergi gir i utgangspunktet ikke tilstrekkelig grunnlag for ekstra tid på eksamen, ettersom medisinerne gir stort sett lite bivirkninger».

– Jeg synes det er svakt av UiO å velge en slik ordlyd. De må i tillegg anerkjenne at noen har et medisinsk behov for forlenget tid på eksamen og de plikter til å tilrettelegge for gruppen. De burde være mye tydeligere i sitt språk og kommunisere ut denne muligheten, ikke gjemme bort rettighetene, sier Bistrup.

De bivirkningene UiO nevner kjenner Rydhagen Holdt seg heller ikke igjen i.

– Medisinen gjør meg utmattet og jeg er konstant sliten, jeg fungerer ikke som jeg skal med dem, sier Rydhagen Holdt.

UiO mener på sin side at informasjonen er tydelig på nettsiden.

Antall pollenallergikere øker fra år til år ifølge Norges astma- og allergiforbund, hvilket vil si at problemene for UiO og deres søknadsprosess altså ikke vil avta.

Dersom eksamensperioden byr på regnbygger slipper allergikerne snufsing og harking i lesesalen. Regn fjerner altså pollen, så hvis du er blant de 35 prosentene så er det bare å håpe på regnbygger inn mot den ellers så solfylte og pollenspredende eksamensperioden.

Universitetene burde støtte studenter i at dette er en utfordring og vise en større forståelse

Anna Bistrup,

seniorrådgiver i Norges astma- og allergiforbund

TEGNINGENE ER
NEDFOTOGRAFERT - 21X

ARKIVKEMPLAR
BYGNINGSKONTROLLEN I OSLO
SÆTTET KONTROLLERT 17. 10. 1912
Ragna Wæver

2014-2016:

DNS vurderer å flytte fra Chateau Neuf. En flyttekomité blir nedsatt for å se etter alternative lokaler.

September 2017:

VT begynner å jobbe for et studenthus i sentrum.

Oktober 2018:

Statsbygg leter etter muige overtagere til St. Olavs gate 32. VT vedtar at de er interessert.

September 2019:

VT vedtar å støtte SiOs konklusjon om å kjøpe SO32.

Mars 2017:

DNS beslutter å avslutte flytteprosjektet.

Mars 2018:

SiO begynner å samarbeide med VT om studenthus i sentrum.

Februar 2019:

SiO melder interesse for SO32 til Statsbygg via Kunnskapsdepartementet.

November 2019:

VT vedtar hva det nye studenthuset skal inneholde.

STUDENTHUS FOR ENHVER PRIS?

Prislappen for nytt studenthus nærmer seg en halv milliard kroner. Hvordan det skal finansieres er fremdeles uklart. – En finansieringsplan burde ha vært på plass på forhånd, sier tidligere Chateau Neuf-leder.

Studenthus

tekst Thea Eide og Vilhelm O. Bjørgul
foto Tobias Schildmann Mandt

Se for deg at alt du ønsker deg i studenttilværelsen finnes under ett og samme tak. Billig øl og mat, konserter, debatter, klubb og foreninger. Alle byens studenter er enige i at det kun finnes ett godt alternativ når fredagspilsen skal inntas. Kan det minne om Samfundet i Trondheim?

Men så er du i Oslo, hvor studentmassen er spredt for alle vinder. Byen med flest studenter, men slettes ingen studentby. Hvor møtes man i Oslo? Et studenthus!

Velferdstinget (VT) og Studentsamskipnaden SiO (se faktaboks) har siden 2017 ønsket å skape et møtested midt i byen som kan forene alle Oslos 90.000 studenter på tvers av studiestedene. I 2021 slo de til og kjøpte St. Olavs gate 23 (SO23) for 290 millioner kroner. Da uttalte styreleder i SiOs hovedstyre Stine Johannessen at «vi har som mål å åpne det nye studenthuset høsten 2023».

To år senere er det foreløpig tomt på innsiden av den vernede fasaden av SO23, med unntak av noen stoler og et par potteplanter. Men når huset åpnes, håper leder av Velferdstinget Marius Torsvoll (24) at det skal det være aktivitet der fra morgen til kveld.

– Hvis vi får det som vi vil skal det bli kafé, serveringssted, kjellerpub, foreningslokaler, lesesal, kolokkviarealer, kjøkken, verksted, pop-up-galleri, som skal være tilgjengelig for Oslos studenter og studentfrivillighet.

Imidlertid gjenstår fortsatt å spikre avtaler for å finansiere rehabiliteringen av huset, som ifølge SiO vil koste 265 millioner kroner. Per i dag er det heller ikke tydelig definert hvordan huset skal driftes. Har SiO og VT tatt seg vann over hodet?

– Ikke noen klar plan

Nåværende direktør for Det Norske Studentersamfund (DNS) Benjamin Ødegaard (25) kan bekrefte at flere i DNS oppfattet kjøpet av studenthuset som spontant og

lite planlagt. Andre kilder Universitas har snakket med har gitt uttrykk for det samme.

Det var den 20. mai 2021 at VT ble informert av SiO om bygget som var til salgs. Kort tid etter ble VTs medlemmer innkalt til et ekstraordinært møte for å diskutere St. Olavs gate 23. Etter en diskusjon på under 30 minutter, vedtok VT å støtte SiOs kjøp av bygningen. Den raske prosessen fikk flere i DNS til å reagere. En av dem er tidligere styreleder Ragnhild Bjørkum Vassbotn (25), som lenge har vært en kritisk røst i debatten om et nytt studenthus.

– Vi har flere ganger etterspurt noe konkret fra Velferdstinget om hva huset skal inneholde, men jeg har opplevd at det ikke har vært noen klar plan for det. Man har først tenkt at man vil ha et hus, for så å finne

og planene i stor grad var overførbare og at man derfor kunne ta avgjørelsen raskt.

Forrige uke satte de ned et midlertidig styre til en ny studentforening. Den skal jobbe for å bygge en frivillig base og sette på plass styringsstrukturer, som skal være klare til studenthusets åpning.

– Burde den ha vært på plass tidligere?

– Alt som er gjort i går er selvfølgelig behagelig. Men det er likevel slik at dette må jobbes med over tid og det har tatt den tiden det har tatt.

Se til Trondheim?

Rehabiliteringen av SO23 vil koste minimum 265 millioner, opplyser styreleder i SiOs hovedstyre Stine Johannessen. Det tilsier en årlig finansiering på rundt 20 mil-

– Enten får man jevnlige bidrag over tid eller så gir man én stor sum, og modellen legger egentlig opp til begge deler. Det viktige for alle beslutninger er at man skal ha tydelige forpliktelser, slik at vi har tilstrekkelig med sikkerhet for å gå i gang med rehabiliteringen.

Han sier samtidig at det er viktig at Oslostudentene skal oppleve at det nye studenthuset er deres hus, og avviser at finansiering fra det private næringslivet vil hindre dette. På spørsmål om hva de eksterne aktørene vinner på samarbeidet, viser Eskelund til sponsorinntekter og muligheten til å gjennomføre arrangementer.

– Hvordan skal man sikre at eksterne kommersielle aktører ikke blir rene profitører av studentvelferden?

– Det må vi gjøre gjennom godt gjennomtenkte avtaler og det har jeg full tro på at vi får til, svarer VT-leder Torsvoll.

Skal studentene betale?

Også studentene må hjelpe til med finansieringen. Denne våren vedtok Velferdstinget å øke semesteravgiften med 90 kroner, der 25 av dem skal gå til å betale rentekostnader SiO påløper seg som følge av studenthuskjøpet. Dette til tross for at VT tidligere har vært opptatt av at det nye studenthuset ikke skulle finansieres over semesteravgiften. Nåværende styreleder i DNS sa til Universitas at han opplevde det «rart at studentene skal nedbetale boliglånet til SiO».

Torsvoll forklarer vedtaket med økt prisvekst, og at Velferdstinget derfor har endret mening.

– Signalene er gode

Fremover er en stor del av jobben å holde aktørene som tidligere har sagt at de vil bidra ansvarlige, mener Torsvoll. Han kan ikke si noe om hva som er status for avtalene.

– Jeg kan ikke snakke om avtaler som ikke er ferdigutviklet eller signert. Dialogen og signalene er gode, men inntil noe er signert kan vi ikke si at noen har tenkt til å signere heller, sier Torsvoll.

– Hvordan skal det gå rundt økonomisk? I Trondheim kommer for eksempel mye

til hva det skal inneholde, sier Vassbotn. Siden 2017 var planer om et nytt studenthus gjort med et spesielt bygg i tankene, nemlig St. Olavs gate 32 (SO32). Bygget var eid av staten og SiO leide allerede deler av det til ulike formål. Men i 2021 tapte de budrunden. Et par uker senere ble SO23 lagt ut for salg. Vassbotn mener at planleggingen knyttet til SO32 burde vært overførbart til SO23.

– De har hatt god tid og brukt mye tid på det forrige bygget, og det bør ha vært overførbare planer. Man jobbet med SO32 i mange år. Og der var det også behov for rehabilitering. Så er det jo det at de ikke har tenkt gjennom hvordan det skal driftes, sier hun.

Både Torsvoll og administrerende direktør i SiO Andreas Eskelund avviser at kjøpet var dårlig planlagt. De mener utredningene

lions kroner for å eie og drive studenthuset og en engangssum på 220 millioner for å få på plass rehabiliteringen. For å dekke dette, er VT og SiO avhengige av å få på plass avtaler med både offentlige og private aktører. Men per i dag er ingen slike avtaler signert med unntak av intensjonsavtaler med Oslo-met, Høyskolen Kristiania og Handelshøyskolen BI.

SiO-direktør Eskelund forklarer at de har sett til studenthussuksessen Samfundet i Trondheim når de har valgt finansieringsmodell for huset. Han viser til et pågående tilbygg av Samfundet på 4500 kvadratmeter som har blitt finansiert av blant annet NTNU, Studentsamskipnaden i Trondheim, kommunen, fylket og Reitan-gruppen, i tillegg til en egenandel.

Eskelund og SiO har valgt samme modell:

Mai 2020:

Regjeringen beslutter å selge SO32 i en åpen budrunde.

25. mai 2021:

VT vedtar på ekstraordinært møte å støtte SiOs kjøp av SO23.

November 2021:

SiO oppretter en styringsgruppe med ansvar for studenthusets fremdrift.

Mars 2023:

VT vedtar forslag om å øke semesteravgiften med 90 kroner, inkl. 25 kroner til studenthuset.

Mai 2021:

SiO taper budrunden om SO32, men får like etter vite om muligheten for å kjøpe SO23. De orienterer VT 20. mai.

26. mai 2021:

SiO går i budrunde om SO23 og vinner.

2022:

VT og SiO jobber fremdeles med å skaffe finansiering fra eksterne aktører.

Ragnhild Bjørgum Vassbotn

Tidligere styreleder for Det Norske Studentersamfund

Marius Torsvoll

Leder av Velferdstinget

av overskuddet til Samfundet fra UKA-festivalen. Hvordan skal man gjøre det i Oslo?

– De som skal drifte det må løse det, sier Torsvoll og viser til den nyopprettede studentforeningen.

Tidligere styreleder i DNS Vassbotn mener på sin side at en finansieringsplan burde ha vært klar for SiO og VT gjennomførte kjøpet.

– Nå skjønner man at det ikke er så lett med finansiering som man trodde. Og det tror jeg henger sammen med at kjøpet ble gjort på veldig kort tid.

Torsvoll mener derimot at det er lettere å sikre finansiering når man har noe konkret å vise til, som for eksempel et studenthus.

Vil ikke svare om konsulentbruk

Rehabiliteringskostnadene kommer i tillegg til den opprinnelige kjøpesummen på 290 millioner kroner. Kostnadene for huset kan bli nær en halv milliard kroner.

– Noen studenter ville kanskje ha tenkt at dere har kastet penger ut av vinduet, som dere kunne brukt på å ha et enda bedre psykisk helsetilbud, uten å vite sikkert hvordan prosjektet skal finansieres?

– Vi er veldig bevisst på SiO sin rolle og hvordan vi skal bruke midlene for å ivareta nettopp den

problemstillingen du tar opp der. Jeg snakker veldig gjerne om dette temaet, og har ingen problemer med å synliggjøre hvordan dette til syvende og sist vil være økonomisk håndtert, fordi det vil vi ha åpenhet rundt, svarer SiO-direktør Eskelund.

For å få hjelp med finansieringen, har SiO engasjert to konsulenter fra Svale AS. Ifølge dokumentene Universitas har fått innsyn i, jobbet de selv med finansiering av utvidelsen til Samfundet i sin egen studietid. SiO vil ikke svare på hvor mye penger de har betalt for konsulenthjelpen.

– Du sier at du ikke har noen problemer med å synliggjøre hvordan studenthuset blir håndtert økonomisk, og at du vil ha åpenhet rundt det. Likevel vil dere ikke svare på hvor mye penger som har gått til konsulenthjelp. Hvordan henger det på greip?

– Vi har ikke noen kostnader her det er noe galt med. Så det er ikke noen hemmeligheter her, men å gå inn i konfidensielle avtaler med enkeltaktører blir ikke riktig å gjøre, svarer Eskelund.

Ingen egen kartlegging

– Hvis man skal ha et nytt studenthus så må i alle fall studentene ville det. Og det mangler jeg tydelige signaler på.

Det svarer Vassbotn på spørsmål om Oslo trenger et nytt studenthus.

Torsvoll og Eskelund viser på sin side til Studentmobilitetsundersøkelsen i 2016 og Shot-undersøkelsen fra 2022 når de blir spurt om det samme. Shot-undersøkelsen viste blant annet at det var langt flere med få eller ingen venner blant dem som svarte at de ikke deltok i en studentforening. Studentmobilitetsundersøkelsen fra 2016 viste at et flertall ønsket seg et nytt samlingssted.

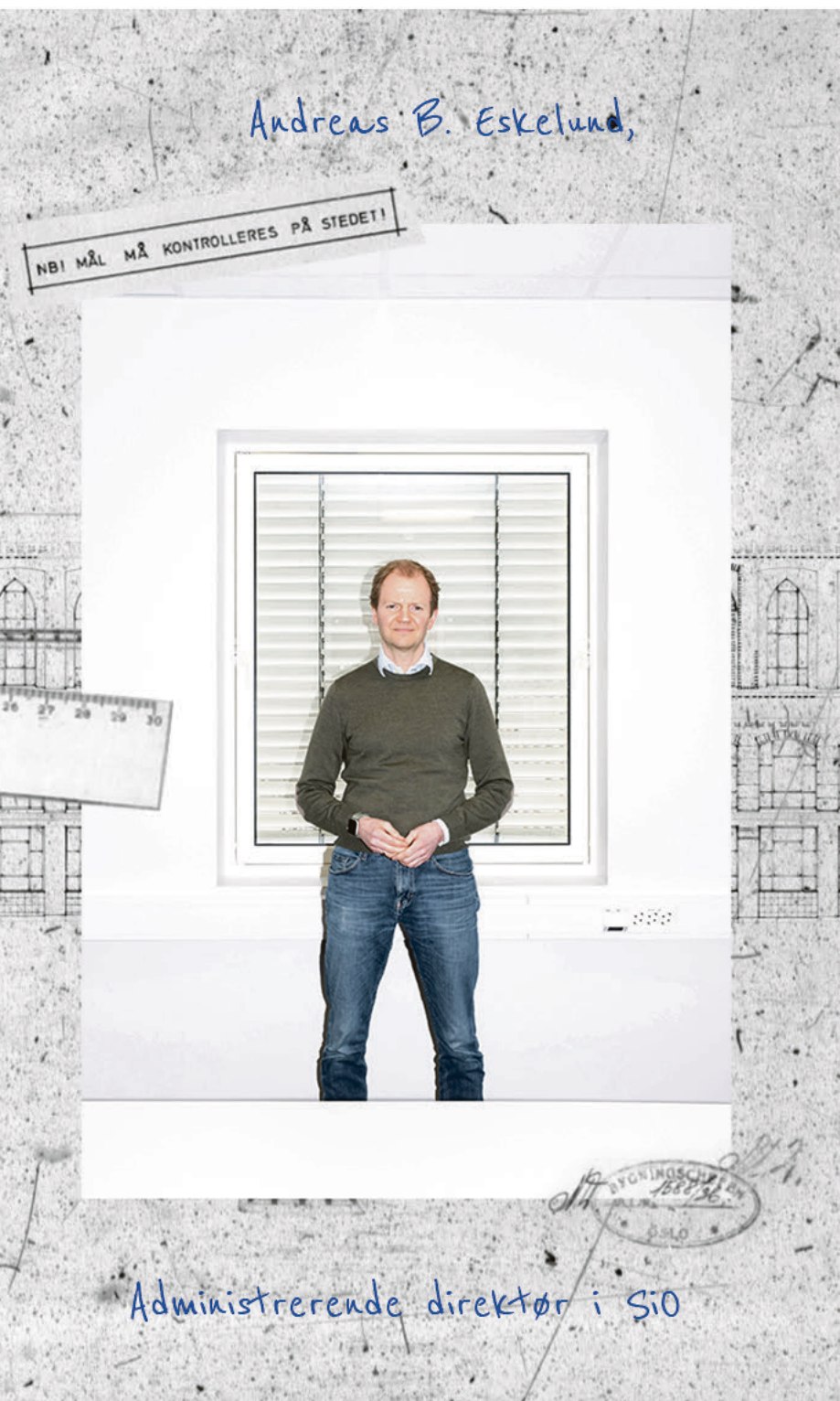
Det er nå syv år siden den sistnevnte undersøkelsen. Torsvoll mener likevel at man ikke trenger et oppdatert tallgrunnlag, fordi lignende funn blir gjort i Shot-undersøkelsen for 2022.

– Det er vel ingen spørsmål i Shot-undersøkelsen om hvorvidt Oslo-studentene trenger et nytt studenthus i sentrum av Oslo?

– Nei, men det stiller jo spørsmål om hva man synes om studiebyen sin. Vi mener at dette er et tiltak for å gjøre Oslo til, forhåpentligvis etter litt tid, nordens beste studentby.

– Dere har ikke gjort egne kartlegginger med direkte spørsmål knyttet til behovet for et nytt studenthus. Stemmer det?

– Vi har ikke gått eksplisitt alene inn og spurt

«Vanskelig å se hva kjernen av SO23 skal være»

Styringsgruppedlem, i et møtereferat datert 30. januar 2023

om det, men vi har veldig mange undersøkelser som går inn i den relaterte tematikken hvor studentfrivilligheten og sosial tilhørighet står sentralt, sier SiO-direktør Eskelund.

Krøll i kommunikasjon?

SiO satte i november 2021 ned en styringsgruppe med ansvar for studenthusets fremdrift. Der er det representanter fra administrasjonen i SiO, SiOs hovedstyre, Oslomet og VT sammen med tre faste studentplasser oppnevnt av VT.

I et internt referat fra et av styringsgruppens møter gir et av medlemmene uttrykk for at det er «vanskelig å se hva kjernen til SO23 skal være». Referatet er fra 30. januar 2023.

Konfrontert med dette svarer VT-leder Torsvoll, som leder styringsgruppens arbeid, at diskusjonen omhandlet kritikk av hvordan de kommuniserer prosjektet utad. Han mener derfor at utsagnet er tatt ut av kontekst.

– Betyr det at du mener det er klart hva SO23 skal være?

– Ja, sier Torsvoll.

– Men hvis det er tydelig så burde det vel ikke være så vanskelig å få det ut i en kommunikasjonsstrategi?

– Det er nok enklere sagt enn gjort. Selv om vi har et klart bilde av hva dette skal bli, er det ikke alltid vi klarer å få det tydelig ut, fortsetter han.

SiO-direktør Eskelund sier at han ikke kjenner seg igjen i beskrivelsen av at det er uklart hva studenthuset skal være.

Håp om billig pils i 2025

Ifølge styreleder i SiO, Stine Johannessen, vil vedtak for igangsettelse av SO23s rehabilitering «eventuelt» fattes på SiOs hovedstyremøte 6. desember.

Torsvoll håper at han kan tilby Oslostudentene billig pils.

– Billig pils finner du i student-Oslo uansett. Men håpet er jo at det skal bli et til her, sier Torsvoll fra oppussingsobjektet SO23.

– Når ser du for deg åpning?

– Hva skal jeg si der? Drømmescenariet hadde jo vært at det var klart til åpning mot slutten av 2024 eller starten av 2025, avslutter Eskelund.

universitas@universitas.no

SiO og Velferdstinget:

Studentsamskipnaden i Oslo:

- + Grunnlagt i 1939 ved UiO - Norges eldste og største studentsamskipnad.
- + Omfatter i dag 27 studiesteder i Oslo.
- + SiOs tilbud består av studentboliger, barnehager, treningsentre, spisesteder og kaffebarer, helsetjenester, rådgivningstjeneste og karriereveiledningstjeneste.

Velferdstinget (VT):

- + Det øverste studentorganet i SiO.
- + Velger halvparten av styremedlemmene i SiO, inkludert lederen, som har dobbeltstemme.
- + Velger også studentrepresentanter til alle andre råd og utvalg i SiO.
- + Består av 37 representanter.

NSO og MDG vil ha nasjonalt månedskort

Tut og kjør: NSO-leder Maika Marie Godal Dam og Arild Hermstad ønsker billigere reiser for grønne transportmidler. Begge måtte kjøpe enkeltbillett på trikketuren i denne omgang.

Går drømmen deres i oppfyllelse, kan du reise hvor du vil i Norge med en billett.

Tut tut!

tekst Andrea Evjen
foto Aurora Ytreberg Meløe

Se for deg at du kan reise hvor som helst i Norge med grønne transportmidler i en hel måned ved hjelp av bare én billett. Prislapp for deg: 499 kr i måneden. Prislapp for staten: 3-5 milliarder kr, anslår leder i Miljøpartiet de Grønne (MDG).

En liten seier

Utenfor Stortinget møter Universitas partileder i MDG Arild Hermstad og leder for Norsk Studentorganisasjon (NSO) Maika Marie Godal Dam. De ønsker å innføre et nasjonalt månedskort der du kan reise hvor som helst i landet på én billett.

I april skrev Une Bastholm, stortingsrepresentant for MDG, et skriftlig spørsmål til samferdselsministeren. Bastholm etterlyste 50 prosent rabatt på alle typer kollektiv- og togbilletter for studenter.

I dag tilbys studenter 40 prosent rabatt på månedskort, men ikke på andre billettyper. Samferdselsminister Jon-Ivar Nygård (Ap) ga nylig grønt lys for å utrede en rabattordning for studenter på enkeltbilletter, men kun for billetter utenfor rushtid. Rushtiden er fra klokka 7:00–9:00 og 15:00–18:00 hos Ruter.

Hermstad fremholder at det er en liten seier for studentlommeboken.

– For de som ønsker å kombinere sykling, gåing og kollektivbuss, er dette en god start. Men vi er absolutt ikke i mål, sier Hermstad.

Godal Dam er enig i at det er en liten seier.

– Alle monner drar. Studenters økonomi påvirkes av mange forhold, og utgifter til reise er med på å spise opp det studenter får utbetalt i studiestøtte.

Grønt og tilgjengelig

NSO vedtok en politisk uttalelse om nasjonalt, grønt månedskort på deres landsmøte i april. Skal man tro deres uttalelse og MDG sin valgpolitikk, er ikke Nygårds grønne lys i nærheten av godt nok.

Studentlederen ønsker at alle grønne transportmidler skal inkluderes i månedsbilletten.

– Vi har kastet oss på ideen om

å se forbi kommunale og fylkeskommunale grenser. For studenter som pendler blir reisene veldig dyre, sier Godal Dam.

En slik ordning vil være en lettelse for studenters lommebok

Maika Marie Godal Dam,
leder i Norsk studentorganisasjon

I resolusjonen deres står det skrevet at «Transport burde ikke være luksus, men en nødvendighet!». Men reiser du med tog til Bergen neste uke, kan billettprisen komme opp mot 1000 kr. Til sammenligning kan du få en flybillett for halve prisen. Reisetiden med tog er imidlertid rundt 6 timer lenger enn med fly.

– Som student velger du det billigste. Det må kunne være mulig som student å ta grønne og bærekraftige valg, uten at det går på bekostning av den trange økonomien, sier Godal Dam.

Et nødvendig tiltak

MDG mener et nasjonalt månedskort er et klimatiltak som både er sosialt rettferdig og som bidrar til å redusere utslippene.

– De høye prisene vi opererer med i dag rammer særlig de med lave inntekter. Studenter tilhører den gruppen, der mange lever under fattigdomsgrensen.

For å finansiere ordningen vil staten måtte ta en større del av regningen, som kan kreve kutt i andre områder. MDG vil blant annet kutte i midler til motorveier.

– For å kunne kutte utslippene våre med 55 prosent innen 2030 trenger vi alle tiltak. Dette er nødvendig for å nå målene.

Ved å gjøre det billigere for studenter å reise kollektivt, vil det bidra til å skape grønnere reisevaner, mener Godal Dam.

– Du skal reise hele livet. En slik ordning vil fremme grønne reiseveier og være en lettelse for studenters lommebok.

– Et nasjonalt månedskort kan virke som et usannsynlig høyt krav å stille?

– Nei, det krever ambisiøse mål for å løse de klimautfordringene vi står overfor, sier Godal Dam.

Ap er ikke med på laget

Hermstad er klar i sin tale om at MDG ønsker nasjonal statlig støt-

te til kollektivtransport.

– Vi kan ikke overlate finansieringen av kollektivtilbudet til fylkeskommunene, det har de ikke mulighet eller råd til.

Men Arbeiderpartiet (Ap) vil heller gi økt støtte til fylkeskommunene, slik at de kan tilrettelegge for et godt kollektivtilbud.

«Fylkeskommunene kjenner sin region best». Det skriver stortingsrepresentant og medlem av transport- og kommunikasjonskomitéen Kirsti Leirtrø i en e-post til Universitas. Ap er imidlertid enige i at lavere kollektivpriser vil øke antall reisende, og at det vil hjelpe studenter og andre med vanskelig økonomi.

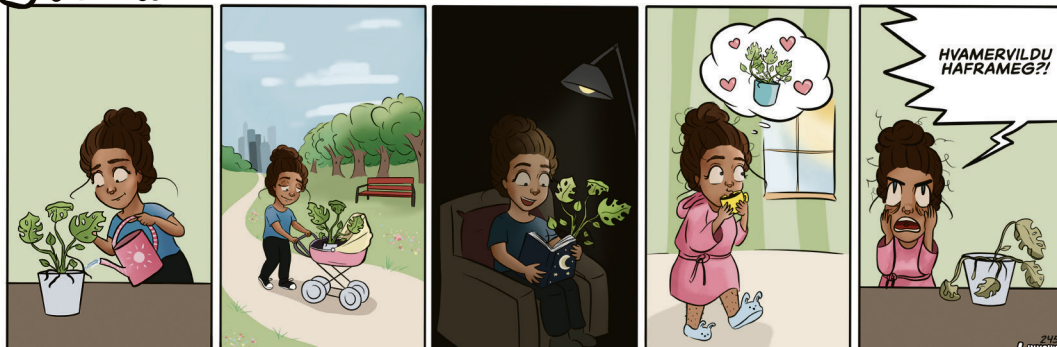
«Men i motsetning til MDG så mener vi at et nasjonalt månedskort til en beregnet kostnad på 5-6 milliarder er feil prioritering nå og ikke vil treffe godt nok», skriver Leirtrø.

Videre skriver hun at Ap vil prioritere andre løsninger som vil treffe bedre. Nasjonalt vil partiet heller bidra til et mer forutsigbart togtilbud.

«Det er store mangler med signalfeil, fremkommelighet, manglende togsett, kryssningsspor, og vi har fortsatt 3 dieselstrekninger.»

universitas@universitas.no

LEINNSIKK

Tanken som teller

Jeg hadde en gang en eksentrisk teaterlærer som var veldig glad i grønne vekster. Hun mente en av de beste måtene å holde dem i live på var å snakke til dem. Kjærlige lyder, forsiktige berøringer, og akkurat passe næring. Noe sier meg at hun var mer i kontakt med omgivelsene sine enn meg. For meg forekommer dette umulig. Jeg trodde et flytteleas til Løkka og innkjøp av monsteraer skulle gjøre meg til den jeg ønsket å være, men jeg får det ikke til. Plantene dør. Nå har jeg bestemt meg for å fylle mine ti kvadrat med sand og kak-tuser. Og dem kan man hverken berøre eller vise kjærlighet. *Skrulla*

Venstrealliansen vant valget

Men valgoppslutningen er den tredje dårligste siden 2011. Leder av Studentparlamentet er likevel svært fornøyd.

Studentpolitikk

tekst Ulrik Alver Solli og Saga Eline Jonsson Hoff

Torsdag forrige avsluttet det ukeslange studentvalget ved Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo.

Fjorårets valgoppslutning nådde et bunnpunkt på 10,21 prosent. I år økte den til 11,68 prosent. Til sammenligning var den på 14,6 prosent for ti år siden.

– Det er en enorm oppgang vi er veldig fornøyd med, sa leder av Studentparlamentet Oline Sæther til Universitas om årets økning på litt over ett prosentpoeng.

Det er den tredje dårligste oppslutningen siden 2011.

– Er det nok til å være veldig fornøyd?

– Vi er veldig fornøyd med å ha snudd trenden om nedgang i valgdeltakelse. Dette betyr at vi er på riktig vei, men vi har absolutt ambisjoner om at økningen skal fortsette også i årene som kommer.

Studentparlamentet er det øverste tillitsvalgte organet for UiO-studenter. De jobber for å fremme studentenes interesser til universitetsledelsen. Det sitter 35 valgte representanter i parlamentet, hvorav 27 av disse velges på

bakgrunn av lister. Valget avholdes hver vår.

Alle de seks listene som stilte til valg fikk over ti prosent oppslutning.

I år hadde Moderat liste og Henke og Thom-listen takket for seg, mens Profesjonslisten er årets nykommer. De havnet på 16,53 prosent og fikk inn fire mandater. En av deres kjernesaker er å styrke fakultetene utenfor Blindern, som juridisk og medisinsk, sin representasjon.

Venstrealliansen vant

Nok en gang var det Venstrealliansen som ble valgets vinnere med 20,83 prosent og seks mandater. Førstekandidat Sigve Næss Røtvold (23) er ikke direkte fornøyd av den grunn. De går tilbake med seks prosentpoeng.

– Resultatet er for dårlig, vi må se hva vi kan gjøre annerledes, sa han til Universitas på valgvaken.

Han tror den synkende oppslutningen skyldes flere ting, som synlighet og valgmatens svar. Samtidig har det kommet nye lister som også sanker stemmer.

Næss Røtvold avviser at det har med toppsakene deres å gjøre, som er økning i studiestøtta og en stans av forslaget om å innføre skolepenger for utenlandske studenter.

– Vi har valgt saker vi brenner for.

A-lista mest frem

Det er imidlertid den røde A-lista som bykser frem mest, fra fjorårets 11,35 prosent til 18,74 prosent.

2. kandidat Mikkel Bjørge Madsen (19) er svært fornøyd

med oppslutningen, men er usikker hva den skyldes.

– Jeg vet ikke helt, men vi har gjort en god valgkamp. Kanskje har noen også latt seg påvirke av streiken og LOs deltakelse der, sier han.

Også Liberal liste hoppet frem med 3,5 prosentpoeng.

universitas@universitas.no

Full uenighet om studentboligansvar

Opposisjonen mener det er byrådet sin feil at det bygges for få studentboliger. Kun villaeiere på vestkanten tjener på Høyre i byrådet, mener MDG.

Lokalvalg

tekst Knut Egil Aure Nilsen og Saga Eline Jonsson Hoff

Lokalvalget nærmer seg, og politikerne i Oslo kniver om byens stemmer. Derfor inviterte Velferdstinget og Studentsamskipnaden SiO Oslopolitikere til en debatt forrige uke.

Nær sagt samtlige politikere var enige om at psykisk helse og økte kostnader var de viktigste sakene for studentene.

Full krangel om regulering

Studentboliger var imidlertid den heteste saken under debatten. Ved studiestart i fjor stod 3400 studenter på venteliste for studentbolig hos SiO. Mange tyr derfor til det private markedet. Et ønske om flere studentboliger i byen med flest studenter ytres stadig fra studentpolitikere, politikere og ikke minst studentene.

– Det bygges altfor få boliger og det er kommunen sin feil, sa Fremskrittspartiets Julianne Ofstad.

Hun henviste tydelig til byrådspartiene Arbeiderpartiet, MDG og SV, som har hatt makten i hovedstaden siden 2015.

Senere, under en lengre debatt om regulering av nye studentboliger, ble det tidvis også hett mellom Høyres Mehmet Kaan Inan og Eivind Trædal, gruppeleder for MDG i bystyret.

– Det vi klarte på ett år har ikke det sittende byrådet klart på åtte år, sa Høyres Mehmet Kaan Inan, og

viste til hvor mange studentboliger Høyre regulerte da de sist styrte byen.

MDGs Trædal svarte på sin side med å angripe det borgerlige Høyre:

– Med mindre du er villaeier på vestkanten tjener du ingenting på å ha Høyre i byrådet, kontret han.

Lover «kul og fet by»

Utover å angripe Høyre, har Trædal noen lovnader for å hanke inn studentenes stemmer. På spørsmål om hvorfor studentene skal stemme MDG, svarer han at de gjør byen «kulere og fetere å bo i».

– Hva betyr det?

– Bare se på forskjellen fra da jeg studerte. Nå kan man bade i fjorden, vi har trygge sykkelveier og gode kollektivforbindelser. Oslo er Norges beste by.

– Ordføreren i Bogotá sa en gang at «tegnet på en god by er ikke at de fattige kjører bil, men at de rike tar bussen». Sånn er det

også i Oslo, sa Trædal.

Frps Julianne Ofstad mener på sin side at de vil bygge flere studentboliger når Universitas spør hvorfor studentene skal gi dem sine stemmer.

De vil også kutte kraftig i skatter og avgifter.

– Jeg bor selv i kollektiv, og har fått merke hvordan det er når utleiere setter opp prisen på grunn av økt boligskatt.

– Vi har forskjellskrise

På motsatt side mener Omar Samy Gamal (SV), byråd for kultur, idrett og frivillighet og ordfører kandidat at det trengs mer rødgrønn politikk.

– Det er det to grunner til; vi har en forskjellskrise og en klimakrise i Oslo.

Det svarte Gamal på spørsmål om hvorfor studentene bør stemme på dem til høsten. Han ønsker også mer fokus på psykisk helse, men også diskriminering og hets.

– Jeg vet at det er mange unge i dag som opplever rasisme, diskriminering og homofobi, sier Gamal og viser til at de har lagt fram en handlingsplan mot hets og diskriminering.

– Dere har styrt i åtte år nå. Har dere gjort nok for studentene?

– Vi har gjort en del, men vi er også ydmyke på at vi må gjøre mye mer. Vi må bidra til at det bygges flere studentboliger og gi mer penger til SiO psykisk helse. Det tar tid å realisere vår politikk, sier Gamal.

universitas@universitas.no

XV

YEARS

OSLO

FREEDOM

FORUM

JUNE 13-15

2023

KJØP BILLETT I DAG!

Bruk koden student for 10% rabatt.

Endelig ny kunstgressbane for Oslostudentene

På overtid: Kunstgresset ved Domus Athletica får endelig en etterlenget renovering. I dag er den snart seksten år gamle banen et lappeteppe av hullete kunstgress og bare betongflekker.

Studentene har klaget i ti år. Nå får Domus Athletica splitter ny kunstgressbane.

Kunstgress

tekst Peder Nyeggen
foto Aurora Yreberg Meløe

– Vi får høre av motspillerne at banen er for dårlig til å spille på. Stort sett hver gang vi har noen her, sier Truls Vestnes, fotballtrener og daglig leder i Oslostudentenes idrettsforening (OSI).

Vestnes står på den femten år gamle kunstgressbanen bak Domus Athletica. Banedekket han peker mot, likner i grunnen mest på et lappeteppe av leiver med kunstgress, nedtråkket gummigranulat og flekkvis bar betong.

– Den er jo helt jævlig, sier han.

Tross bannskapen har Vestnes et smil om munnen. Rundt ham står lederskapet for Velferdstinget, Studentsamskipnaden SiO og SiO Athletica, tilsvarende blide. Foran dem står en stor og overdådig fotball-sjokoladecake, komplett med nytt kunstgress i grønnfarget kokos og små, rødmalte fotballspillere i plast. I kanten står små,

runde fotball-lys.

Kvelden før kakefesten, onsdag forrige uke, vedtok SiO en totalrenovering av fotballbanen. Det nye anlegget vil stå ferdig i oktober, hvis alt går etter planen, og rehabiliteringen er ifølge en rapport fra Norsk fotballforbund estimert å koste rundt tre og en halv million. Vedtaket kommer etter ti år med kamp for ny bane fra OSI.

– Dere har rett og slett bestilt en skikkelig kake for å feire?

– Ja, er den ikke fin? sier Andreas Eskelund, administrerende direktør i SiO, mens han får servert et ubeskjedent stykke.

Det er nok kake til alle mann.

– Helsekadelig å spille på

Helt siden 2013 har OSI-medlemmene klaget på banen ved Domus Athletica. Kunstgresset er i daglig bruk av OSIs medlemmer, og Vestnes poengterer at slitasjen i banedekket gir økt sannsynlighet for overtråkk, rødede korsbånd og andre belastningsskader, foruten

snubling i det ujevne underlaget. For tre år siden skrev Universitas om OSI-spiller Siv Kaarstad som brakk beinet da hun tråkket mellom to udekkede baneskjøter mens hun løp.

Et normalt banedekke er utslitt etter 8–10 år med normal bruk, melder en rapport fra NTNU. Banen ved Domus Athletica, som sto ferdig i 1996, fikk sist nytt banedekke i 2008, og er blant de mest brukte i Oslo. Den har dermed stått urenovert i femten år.

– Den burde vært skifta mye før, fastslår Vestnes.

Banefeiden en saga blott

Det har vært en lang vei til endelig vedtak. Klagene på anlegget begynte i 2011, da det viste seg at varmekablene var lagt for langt under bakken, og at banen dermed ikke kunne brukes på vinterstid. I 2013 begynte slitasjen å melde seg. Etter flere år med varsler om uholdbare spilleforhold fra OSI, parerte SiO i 2015 med en skikkelig sklitakling – de foreslo å legge ned idrettsanlegget, og heller bruke området til nye studentboliger. Velferdstinget stilte seg bak forslaget, og mente i likhet med SiO at det var Oslo

kommune som burde ha overordnet ansvar for ny kunstgressbane.

Med det startet en heftig kamp i flere omganger mellom SiO, Velferdstinget, Studentparlamentet og byutviklingskomitéen i Oslo. Rødt kort til Velferdstinget, meldte Universitas på lederplass. Ikke minst var OSI kritiske – det endte med at idrettsforeningen gikk i demonstrasjonstog inn i Velferdstingets plenums møte i mars 2017. Velferdstinget kontret med forslag om utredning for et nytt, underjordisk baneanlegg, samt lovnad om byggestans frem til et alternativ til Domus-banen var i stand.

Til slutt endte de med å skifte banehalvdel – senere samme år valgte de enstemmig å gå inn for nytt kunstgress på Domus Athletica.

– Siden vi snudde i 2017 har vi jobbet for å rovere banen, forteller Marius Torsvoll, leder i Velferdstinget.

SiO på sidelinja

SiO var fremdeles avventende. Inn i spill kom et varsel om kommende forbud mot gummigranulat til kunstgressbaner fra EU-kommisjonen.

– Vi har vært innom sand, kokos, kork... alt mulig, forteller Torsvoll.

– Kokos?

– Bokstavelig talt oppmalt kokosnøtt i fint materiale.

– ... akkurat som på kaka?

– Akkurat som på kaka, nikker han.

EU-forbudet gjaldt varsler om granulatbaner, som ifølge Miljødirektoratet er en av de største kildene til mikroplast på land. Etter flere utredningsrunder hos direktoratet samt stadig verre spilleforhold, valgte SiO til slutt å komme på banen – snaut ti år etter OSI fremmet saken. Når vedtaket endelig er fattet, er Velferdstinget og SiO blitt enige om gummigranulat som løsningen.

– Vi kommer til å sette inn noen tiltak for å få det godkjent for bruk, forteller SiO-leder Stine Johannessen.

Vi har vært innom sand, kokos, kork... alt mulig

Marius Torsvoll, leder i Velferdstinget

Et lite stykke å gå: Daglig leder i OSI Truls Vestnes er fornøyd med nytt kunstgress, men presiserer at banekapasiteten fremdeles ikke er tilstrekkelig i Oslo. Her med et stykke fotballbane på tallerken.

En bane som tar kaka: For å feire vedtaket om nytt kunstgress har SiO tatt med en skikkelig fotball-sjokoladekake, som gir en snikttitt på hvordan den nye banen kan se ut.

– Vi skal blant annet sette opp en kant rundt banen på 20 centimeter samt utbedre og tilpasse kummer rundt for å plukke opp granulater som går av banen.

– Vet dere at dette funker?

– Man har ikke egentlig funnet noe alternativ som er godt nok til å erstatte gummigranulat. Men denne ordningen er godkjent og regulert i eget regelverk.

– Alle tiltak skal tas for å skåne nærmiljøet for mikroplastforurensning, skyter Torsvoll inn.

I forrige uke, dager før SiO-vedtaket, bestemte EU-kommisjonen endelig at gummigranulat skal forbys på alle kunstgressbaner, med en overgangsramme på åtte år. Den nye banen har dermed et kort tiår å gå på før Oslostudentene igjen kan spille på splitter nytt anlegg – med kork, sand, kokos, eller noe helt annet. Med det går OSI bedre tider i møte.

– **Et løft for flere idretter**

Det hersker ingen tvil om at det nye kunstgresset kommer

til å bli godt brukt, kan Vestnes opplyse Universitas.

– Bare vi har jo tre-fire hundre studenter som trener her hver uke. I tillegg brukes banen av BI, jusstudentene, Oslomet, og egentlig alle studentidrettslagene, sier han.

– Vi sier jo nei til 300 studenter som vil ha trening hvert semester, som egentlig har lyst til å spille fotball hos oss, og ikke får mulighet.

Han presiserer dermed at kampen ikke er over for at OSI skal få tilstrekkelig tilgang på treningsanlegg. Nye varmekabler er heller ikke oppført i prospektet – SiO fastslo at dette ble for dyrt, med rundt én million i årlige driftskostnader – dermed må OSI se seg om etter andre løsninger i vinterhalvåret. Likevel er han svært fornøyd med at banen får en etterlengtet oppussing.

Torsvoll på sin side poengterer at mange andre også vil dra nytte av det nye kunstgresset.

– Dette vil være et løft for flere idretter. Lacrosse, ultimate frisbee, rumpeldunk, ... you name it. I tillegg til fotball, selv-

følgelig.

Vi står i frisk bris på fotballbanen. På kakebordet er det nå kun én banehalvdel igjen. Ved veis ende endte alle på samme lag.

– Det er litt som i «Folk og røvere i Kardemomme by», når Kasper, Jesper og Jonatan har slukket brannen i Tobias sitt tårn, så har de fest og alle er glade.

– Haha, ja, ler Torsvoll og Johannesen.

– Er kaka godkjent?

– Kaka er godkjent. Så er målet at banen blir det også, smiler Torsvoll.

OSI-lederen stemmer i.

– Den er absolutt godkjent. Det er jo chili og kokos på den og ikke måte på.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AKTIVITETER

STUDENTPRIS PÅ KAJAKKUTLEIE
Kom deg ut på fjorden!
Hos DNT Oslo og Omegn kan du leie kajakk fra Friluftshuset på Sørenga i Oslo.

FLYTTING/LAGERPLASS

Trangt i hybelen?
La Wanda passe på ting du ikke trenger akkurat nå. Vi henter, lagrer og returnerer, for kun 15kr per eske/mnd. Henting fra kr 0.
wanda.space

AVIS

MORGENBLADET
50 % studentrabatt på Morgenbladet
Bestill her:
www.morgenbladet.no/student
Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00
www.morgenbladet.no

Da Dagsavisen
Få 50 % studentrabatt på Dagsavisen!
Bestill her:
www.abonnement.dagsavisen.no/student
dagsavisen@mediaconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

Finansavisen
Gratis tilgang til Finansavisen
Ordinær pris: Fra 3345,- for et år
Logg inn med din studentmail
fa.no

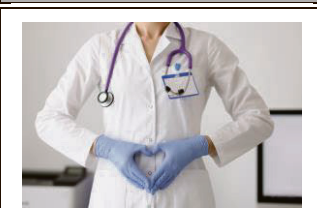
LYD- OG LYSUTLEIE

DJ BOOKING NORGE AS **123 LYD.NO**
10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no
DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no
Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.
DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A, 0571 Oslo
djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

TILBUDSGUIDEN
-
GODE TILBUD FOR STUDENTER I OSLO

TILBUDSGUIDEN
-
GODE TILBUD FOR STUDENTER I OSLO

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 950,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på
majorstuakvinneklinikk.no

KINO

OSLO STUMFILM FESTIVAL 2023
27.-30. APRIL

STUDENTBOLIG

ANKER STUDENTBOLIG
"Den beste studietiden får du hos oss, i hjertet av Oslo"
www.ankerstudentbolig.no

FRA 11,1 TIL 2,5 TONN CO2 I ÅRET:

En klimavennlig uke

Hverdagsgleder som dreper planeten: Det er nærmest umulig å slå opp med iskaffen, livets store kjærlighet.

To av Universitas' journalister prøvde å leve en klimavennlig uke i henhold til Parisavtalen. Én ble fanatisk opptatt av regnskapet, den andre ville aldri gjøre matte igjen. Hvorfor skal vi gidde?

Forbruk

tekst Vanja Krøvel og Freyja Eikrem Ims
foto Aurora Ytreberg Meløe

Ola Nordmann slipper gjennomsnittlig ut 11,1 tonn karbon i året. Om alle skulle levd som han, ville det krevd tre og en halv jordklode. I Parisavtalen kommer det frem at hvert enkelt menneske må ned til et utslipp på 2,5 tonn CO₂ i året, for at den globale oppvarmingen skal kunne være reversibel. Målet for de utvalgte var 6849 gram CO₂ om dagen, og hvert måltid, hver busstur og hvert lille valg må telles i gram karbon.

Vanjas uke:

Heldiggris

Mitt lave utslipp er en tilfældighet. Som fattiglus har jeg ikke råd til høyt forbruk, dyr strømregning eller lengre ferieturer i det store utland. Kresenhet gir meg også mye gratis, da jeg hater smaken av kjøtt. En liten heldiggris er jeg altså. Med et utslipp på kun 3,7 tonn karbon i året, går jeg inn i uka med stor optimisme.

Men heldiggrisen har et avhengighetsproblem. I vårsola er det intet som lokker mer enn en iskaffe. Denne fristelsen har et utslipp

på 522 gram. For å kunne redde klimaet må jeg altså slå opp med min store kjærlighet. Irritert og mindre våken kan jeg ikke være under eksamen, så da får klima vike for mine iskaffe-behov. Én iskaffe tilsvarer tre bussturer, og uken består derfor av rolige rusleturer til og fra campus. Prioriteringsevnen er altså ikke på topp.

Feiring blir dyrt for klima

Ved ukeslutt leveres hjemmeeksamen, og det må feires med iskaffe, en hel brie, en ekstra lang dusj i ekstra varmt vann, syv øl og to glass vin. En øl er i seg selv ikke særlig ille, med kun 300 gram per enhet. Vin er enda bedre, med 260 per glass. Men om man skal feire blir det dyrt for klima. I fylla orker man heller ikke bevege på beina, og det blir dermed ingen gåturer som gjør opp for utskjeingen. Dagen er god, men utslippet er høyt.

Heldigvis gjør jeg opp for det

hele ved å ligge flat i senga dagen derpå. Å være bakfull er den mest klimavennlige tilstanden jeg har hatt hele uken.

Klimabevisst uten *dreads*

Uten å prøve alt for hardt, har jeg greid å kutte utslippet med stil. Med det lille unntaket at jeg går overalt og ikke har varme i leiligheten, er livet som normalt. Sola titter frem, fuglene kvitrer og jeg er i harmoni med naturen. Jeg koser meg med å plote alle valg inn i regnearket. *Dreads* er visst ikke obligatorisk for å bli fanatisk klimabevisst. Dersom jeg hadde levd slik et helt år, ville jeg vært på 2,3 tonn, altså under 2030-målet fra Paris-avtalen.

Et helt år på så lavt utslipp vil nok ikke gå for de fleste av oss, inkludert meg. Kjærligheten til min familie gjør at jeg kommer til å reise hjem, og kjærlighet til lommeboka gjør at jeg velger fly når

det er billigst. Et så lavt strømforbruk er heller ikke oppnåelig i den norske vinterkulden. Jeg er ikke villig til å fryse ihjel for klima.

Jeg tror fortsatt ikke helt på at vi kan klare å unngå klimakatastrofen. Det ville innebære at mennesker ikke er egoistiske, kalde og uten sympati. Men kanskje tar jeg feil? Kanskje mennesker egentlig

Jeg går på enda en klimasmell på kvelden da det er altfor mye sol til å være edru

Freyja Eikrem Ims (19), journalist for Universitas

er gode, og villige til å ofre noen små flyturer i året for å redde hverandre og planeten? Jeg krysser fingrene og håper på å bli motbevist.

Freyjas uke:

En makulert morgenidyll

Jeg synes det er gøy å leve på jorda, og med det er jeg greit gira på å holde den gående. Jeg er vokst opp med et økologisk vegetarkosthold som jeg har videreført (så langt en studentlommebok tillater), jeg kildesorterer, jeg har ikke bil, jeg bor i en liten leilighet. Uansett har jeg ifølge Aftenposten sin klimakalkulator et utslipp på 7,6 tonn CO₂ i året. Hva må til for å senke mitt utslipp helt ned til Parisavtalen sitt mål om kun 2,5 tonn CO₂ i året?

Denne uken har jeg ikke tenkt til å bli veganer eller bare spise makulert mat for å holde utslippet nede, men heller være bevisst på hvor mye utslipp forskjellige ting har. Min tilnærming til uken er altså å ha et generelt overblikk over hva jeg bruker CO₂ på, uten at det skal styre meg totalt. Mandagens største klimasynd var de to melkekaffene jeg insisterte på å drikke, som til sammen gav ut 992 gram CO₂.

Valgets kvaler

Jeg innser også kjapt i prosjektet at det krever endel matte for å holde et regnskap gående. Selve adderingen er grei, men det er veldig vanskelig å finne eksakte tall på hvor store utslipp produkter har. Når jeg skal finne ut hvor mye et glass Oatly havredrikk gir, blir jeg møtt med svaret 0,36 kg CO₂ per kg Oatly. Jeg vet ikke hvor mange kilo en kopp Oatly veier, så jeg bruker unødvendig lang tid på å finne ut av dette regnestykket, og morgenidyllen blir ødelagt av utfordrende hoderegning.

Når jeg skulle kjøpe ingredi-

enser til en salat kom jeg over et vanskelig dilemma: Øko-agurk fra Sverige eller ikke-øko norsk agurk? Valgets kvaler kvelte min velgekraft, så det ble ingen agurk. Jeg går på enda en klimasmell på kvelden da det er altfor mye sol til å være edru, og jeg drikker alt for mye vin til ikke å spise litt Sørlandschips. Mine 14 stappfulle munnfuller gjør at dagens mål på 6455 gram CO₂ blir brutt.

En grei uke

Til vanlig bruker jeg i underkant av en time opp til Blindern hvis daffer i et behagelig tempo, men torsdag greide jeg å bruke hele fire timer, fordi jeg måtte ta en liten lur i Stensparken. Ut av samme slitenhet som dysset meg i søvn glemte jeg å lage nistepakke, og endte opp med å krysse til Bunnpris-korset, og kjøpte en børe med utslipp på 1170 gram CO₂.

Dreads er visst ikke obligatorisk for å bli fanatisk klimabevisst

Med solen hengende på himmelen trenger jeg ikke karbonutslippskrevende goder for å tilfredsstille min eksistens. Men min eksistens ble veldig affektet av å måtte forholde seg til karbonregnskapet hele tiden, og jeg endte opp i et relativt konstant dårlig humør.

Joda, jeg nådde ukemålet om et utslipp under 34.247 for å si det slik, men jeg levde en ganske abnormal uke. Jeg hadde lite tid til å kokkelere på grunn av stor arbeidsbelastning, og hadde dermed ikke tid til å lage Michelinstjernepretensjose middager fylt av eksotiske råvarer. Men er det faktisk mulig å leve uten å påføre død og fordervelse på omgivelsene rundt

meg? Er jeg som menneske av natur toksisk? Hvem i alle dager kan svare på de klimarelaterte spørsmål angående regnskap om karbondioksidutslipp jeg nå bærer på?

Framtidens hender

Vi tar en telefon til selveste Anja Bakken Riise, leder av Framtiden i våre hender og personen bak boken *Mitt klimaregnskap*. Hun er rask til å betrygge oss om at all håp for menneskeheten ikke er ute, enda.

– Jeg tenker at det er en grunn til å være optimistisk.

Riise sier at det er masse bevegelse på mange fronter i klimakampen, og når endring først skjer, skjer det fortere enn du tror.

– Så ja, jeg har et bittelite håp om at vi kan få det til på klima, sier Riise.

Ufrivillige klimaaktivister

– De fleste studenter lever på en mye mer miljøvennlig måte enn foreldrene sine. Dette er på grunn av lav inntekt, sier Riise.

Riise mener at gjennomsnittsbefolkningen kan skjerpe seg på å redusere antall flyreiser, bytte ut litt av kjøttet med fisk og grønnsaker, spise opp maten og pusse opp mindre. Men viktigst av alt mener Riise det er å kutte ned på bruk av bil. I seg selv er ikke en biltur voldsomt mye, men når man kjører flere ganger om dagen, hver dag i uken, blir summen stor:

– Det er derfor det er så viktig å gjøre noe med privatbilismen. Hvis du bytter ut to eller tre dager av uken med andre transportformer

har enormt mye å si for den totale summen av klimagassutslipp.

– Det er veldig lett å havne i tankegangen om at «de andre gjør jo ingenting, så da gidder ikke jeg». Hvorfor skal vi gidde?

– Spørreundersøkelser i den norske befolkningen fra de siste årene viser at folk flest bryr seg. Folk er redde og bekymret for klimakrisen. En økende andel nordmenn tar også grep i egne liv. Vi er avhengig av at alle prøver å gjøre litt, og at vi sammen legger press på politikerne, sier Riise.

Fulltidjobb eller feilprioritering

Selv levde Riise etter målene i et halvt år. Dette ved å kutte utslippet på alle områder, fra flyreiser, til energisparing og matsvinn. Hun mener at det er relativt enkelt å nå Paris-målene, men vil ikke oppfordre andre til å bruke hennes fremgangsmåte.

– Det er en fulltidjobb å drive å ha oversikt over hva som er mest miljøvennlig på alle områder. Det blir en feilprioritering av fokus. Da er det viktigst å velge seg ut en eller to områder som du vil gjøre noe med, avslutter Riise.

universitas@universitas.no

Vanja Krøvel (22), journalist for Universitas

Utslipp

- + Vanja var på 3,7 tonn CO₂ i året.
- + Freyja var på 7,6 tonn CO₂ i året.
- + Gjennomsnittsnordmannen er på 11 tonn CO₂ i året.
- + Parisavtalen har mål om 2,5 tonn CO₂ i året.

Kilder: Parisavtalen

Professorer i prote

Forberedelser: Akademikerne møtte opp ved Universitetet i Oslo med saks, hvite bånd og plakater søndag morgen.

Statuer rundt om i landet får bind over øynene.
– De med makt må åpne øynene, sier en av aktivistene.

Scientist Rebellion

tekst Tora Vassnes
foto Adrian Heggem Misfjord

I en bitende aprillkulde, klokken ni en søndag morgen, møter Universitas tre professorer utenfor Georg Sverdrups hus ved Universitetet i Oslo (UiO). De står og venter med hvite tøyrester, saks og plakater i hendene. Vi har fått være med når Scientist Rebellion skal binde statuene på Blindern for øynene.

– Vi binder statuer for øynene fordi de med makt nekter å se

sannheten, sier Marion Grau, professor i teologi ved MF vitenskapelig høyskole.

Verden må åpne øynene

FN la akkurat frem sin oppsummering av den sjette IPCC-rapporten. IPCC er FNs hovedrapport på klimaforskning, som gir oss den nyeste informasjonen om konsekvensene den globale oppvarmingen har på samfunnet. Informasjonen og tonen i rapporten var alarmende. Den gir verden bare syv år på å klare å nå 1,5-gradersmålet. I sin tale om rapporten sa FNs gene-

ralsekretær António Guterres at dette måtte være dødsstøtet til oljenæringen. Temperaturen i verden kan komme opp til hele 5,7 grader hvis man ikke gjør drastiske kutt i drivhusgasser. De tre professorene aksjonerte på Blindern denne uken for å informere om denne rapporten, som de mener at verden nekter å åpne øynene for.

– Til tross for de skremmende tallene, møtte maktinnehaverne i verden denne rapporten med en knusende ro. Scientist Rebellion er en respons på hvor vanskelig det er å skape endring, til tross for all forskningen vi har, forteller Grau.

Scientist Rebellion startet opp aksjonen «Statuesøndag» den 26. mars 2023. Forskere og akademikere kler statuer opp med bind for

øyene, med teksten «Fortell sannheten».

Aksjonen har rammet statuer i store byer i 15 forskjellige land. Havfruen i Danmark, Rembrandt i Nederland og Einstein i Panama er eksempler på statuer som har fått bind over øynene. På Blindern er det Peer Gynt og Ivar Aasen som skal dekkes med hvite bånd og en plakat rundt halsen. Aktivistene har valgt statuer fordi de står rundt om i byen, man kan lett få øye på dem, og de symboliserer ofte mennesker med makt.

Late akademikere?

Aktivistene har tatt med seg en egen fotograf til dagens aksjon, men når bildene tas, snur Cristina Archetti, professor ved UiO ryg-

Scientist Rebellion er en respons på hvor vanskelig det er å skape endring

Marion Grau, professor i teologi ved MF vitenskapelig høyskole

gen til. De tre professorene er alle utenlandske. De opplever at det å engasjere seg for saker og klima er lettere i andre land enn det har

st

Å slutte med oljen er som å kutte av hånden til den som mater en. Det er kognitiv dissonans

Francis Vergunst, førsteamanuensis i psykologi ved UiO

IPCC-rapporten

- + FNs klimapanel (IPCC) samler den nyeste kunnskapen om klimaendringer.
- + I mars kom de ut med synteserapporten i sjette hovedrapport: den oppsummerer og sammenstiller de viktigste funnene fra alle rapportene gitt ut siden 2018.
- + Rapporten er tydelig: Det blir stadig færre muligheter til å sikre en levelig og bærekraftig framtid for alle. Framover vil enhver økning i temperatur gi flere og mer intense ekstremhendelser og gjøre en klimarobust utvikling vanskeligere.
- + Synteserapporten er den siste rapporten som kommer fra FNs-klimapanel før 2030.

Kilder: IPCC

siteter et helt eget ansvar når det kommer til håndteringen av klimakrisen. Archetti, som underviser i politisk kommunikasjon og journalistikk mener at universitetet har et særlig ansvar, fordi det er her man skaper morgendagens tanker. For Archetti er den grønne omstillingen mye mer enn bare enkle bærekraftstiltak, det er en hel samfunnsomveltning. Universitetet har et eget ansvar for å spre kunnskap om rapporten, og integrere global oppvarming inn i pensum.

– Universitetet må forstå at dette ikke bare handler om klima. Da kan de peke på ulike bærekraftstiltak, slik som at de oppfordrer akademikere til å ta tog i stedet for fly. Man må ha en mer radikal endring enn som så.

Hun beskriver den grønne omstillingen som et paradigmeskifte. Videre at det krever en helt ny måte å se på samfunnet og politikk på.

– Samfunnet må utfordre idéene om konsumerisme, profitt, konkurranse og individualisme. Man må bry seg mer om livet og hverandre, om hvordan mennesker kan leve sammen med naturen, vi mennesker er ikke sentrum i universet, avslutter Archetti.

Oljebransjens grep

De tre professorene Universitas har snakket med, jobber alle innen humaniora og samfunnsfag. Selv om realfagene har stått i sentrum for dekninga av klimaendringer, mener de at samfunnsfagene er vel så viktige i den grønne omstillingen. Francis Vergunst som er førsteamanuensis i spesialpedagogikk ved UiO, har forsket på hvordan global oppvarming påvirker barns mentale helse.

– Det er viktig at studenter vet at klimakrisen påvirker mental helse og velvære, det gjør det allerede i mange deler av verden. Dette er viktig å få inn i pensum, slik at ungdom vet dette, sier Vergunst.

Hun tror mye har å gjøre med den sterke tilknytningen nordmenn har til oljebransjen. Vergunst nikker anerkjennende til dette, han kjenner seg igjen i observasjonen. Han tror nordmenn har et innvi-

klet forhold til klimadebatten fordi vi er knyttet til oljebransjen på et økonomisk, sosialt og psykologisk plan.

– Norge har en lang historie med oljepenger. Mange har en tilknytning til eller kjenner noen som jobber i bransjen. Det har skapt denne store rikdommen rundt oss. Å slutte med oljen er som å kutte av hånden til den som mater en. Det er kognitiv dissonans.

– Nå må dere handle!

De tre er alle enige om at i Norge er oljeindustrien den største kampsaken i klimadebatten. Grau forteller om en undersøkelse gjort i Bergen som beskriver hvordan klimafornektelsen er aller størst i Norge og andre land som produserer olje. Hun mener at nordmenn har blitt fortalt i alle år at uten oljen hadde man ikke vært så rike, og uten oljen ville vi ikke hatt velferdsgodene

vi har eller likestilling. Men dette stemmer ikke, mener hun, land rundt oss har de samme velferdsgodene uten en slik naturressurs.

– Det er bare en to timers kjøretur over grensen til et land som har de samme velferdsgodene uten oljepenger, sier Grau.

Vi beveger oss bort mot Ivar Aasen-statuen ved Det humanistiske fakultet. Han får også bind foran øynene og en plakat rundt halsen. «Ikke gå blindt inn i framtiden» står det på den. Grau poserer med en gammel megafon foran Aasen, og roper han lattermildt inn i øret «Nå må dere handle!». Forrige uke var aktivistene i Vigelandsparken, og de har ennå ikke bestemt seg for hvor det bærer neste søndag. Men en ting kan vi vite sikkert, og det er at de rebelske forskerne ikke vil gi seg med det første.

universitas@universitas.no

Aksjon: Medianstatuen utenfor Matematikk-bygget ved UiO fikk bind for øynene av Scientist Rebellion.

i Norge.

– Hvorfor er det ingen andre akademikere her? Vi er alle utenlandske. Jeg har inntrykk av at nordmenn kan være redde for å stikke hodet frem, sier Archetti.

Det er ikke tilfeldig at vi møtes på UiO. For professorene har universiteter et helt eget ansvar når det kommer til håndteringen av klimakrisen. Archetti, som underviser i politisk kommunikasjon og journalistikk mener at universitetet har et særlig ansvar, fordi det er her man skaper morgendagens tanker. For Archetti er den grønne omstillingen mye mer enn bare enkle bærekraftstiltak, det er en hel samfunnsomveltning.

–Universitetet må ta ansvar

Det er ikke tilfeldig at vi møtes på UiO. For professorene har univer-

DEBATT

idé-og debattredaktør: **Tord Magnus Dyrkorn**
tord.dyrkorn@gmail.com 404 56 561

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Anne til B-svær

Khrono vil for tiden kaste lys over hvordan akademia og forskere oppfattes «utenfor 'bollen'» med serien «Akademia sett utenfra». Derfor har de invitert hele Norges bokdronning og tidligere universitetslektor Anne B. Ragde til et hyggelig portrett. Ok. Beskjeden til dagens generasjon studenter er lite tvetydig. Vi forstår ikke at vi er voksne når vi begynner på studiet, ifølge Anne B. Vi tar med oss videregående skole inn på universitetene.

– Tål ubehaget, uttalte Anne B. Vel, Anne B., jeg kan fint pine meg igjennom 2000 sider tørr, statsvitenskapelig litteratur i semesteret. Men dine bøker,

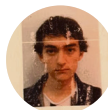
Anne B., de går *above and beyond* ubehag. De er ren smerte i pocketformat. Anne B. mener dagens generasjon har for kort oppmerksomhetsspenn. Vel, det er bare å skrive mer interessant, Anne B., så kanskje vi lar oss rive med. Det er en egen type fallitterklæring å sitte og klage over at man taper konkurransen om unges oppmerksomhet til ti sekunder lange videoer om hvordan man lager iskaffe. Kanskje det er på tide å fokusere litt mer på kvalitet heller enn kvantitet, Anne B., forfatter av 51 bøker på 36 år? Og forresten: Hva faen står B-en for, Anne B.? Kjør debatt!

Med lov skal Samfundet styres

I Under Dusken kan man denne uken lese om en av de viktigste studentrelaterte begivenhetene i studentenes egen by – Trondhjem. Studentersamfundet har hatt generalforsamling, og den store konflikten lå rundt hvorvidt det skal være mulig for Samfundets medlemmer å stemme over endringsforslag hjemmefra. En vaskeekte metasak! – Kun en liten del av alle våre 16.000 medlem-

mer har i praksis anledning til å være med å påvirke, ettersom Samfundet ikke har et lokalt medlemsstyre til alle disse, sa Daria Barjaktarevic i Samfundets styre til avisen. Til tross for denne åpenbare utfordringen i medlemsdemokratiet, gikk ikke forslaget om fjernstemmig igjennom. Men demokrati er kanskje ikke så viktig for en forening som kaller vedtektene sine for «lover»?

Ukas tvitringer:

Wenche astrologi @Lactal
akademikere simpelthen elsker å feire arbeidernes dag

Jeg tror det å skrive en 4000 ord lang semesteroppgave om håndhevingsmekanismene i Kyoto-protokollen er å regne som arbeid – selv i Marx' øyne.

Per Ståle Honning @suPerStaale
La den som ikke har svinebanket en person holdt nede av tre mann, slettet bevisene, ljugd i rapporten om hendelsesforløpet og aktivt motarbeidet etterforskningen kaste den første sten

*Purken skal være bevæpnet på 17. mai!
Hold dere i skinn, gutta.*

u @tullejente
det er sivil ulydighet å ikke lese til eksamen 🤪

I så tilfelle gleder jeg meg til å bli båret bort i bunad av fire politimenn i mai.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

ILLUSTRASJON: ASDASD

Ta deg sammen, kjøtthue

Smaken er som baken, og din er full av dritt.

Petit

Vanja Krøvel, journalist i Universitas

Tross hva du kanskje tror, så har ikke høyrevridde rasister monopol på å klage på lettrenka snøflak. Uten å være nynazist, har jeg selv en høne å plukke med en gruppe lett renka snørrunger. Hver gang noen foreslår kjøttfri mandag, skal alltid noen skape krenkoramaskrik. Kjøttuene oppfører seg som sutrende småbarn som akkurat har blitt fortalt at godteri kun er til lørdager. Nå må krenkeshysteriet til kjøttelskerne gi seg!

I åtte år har jeg levd som en stille vegetarianer, men nå har jeg fått nok. Aldri har jeg kommentert på kjøttspisinga deres, men dere skal alltid grave og være provoserte fordi jeg ikke liker smaken av kjøtt. Fordi kjøtt smaker faktisk dritt.

Kjære kjøttekstremist, la oss kalle deg Sandra. Kjære Sandra, at dette er fanen du vil bære er for meg uforståelig. Det er direkte flaut at du protesterer så mye mot vegetarmat. Hvorfor blir du så krenket av vegetarmat?

«Hva med en kjøttfri mandag?» spør vi lavmælt. «NEI! Jeg må spise kjøtt hver dag!» roper du tilbake. Wow, så tøff og modig du er som tør å stå imot bøner og linser. Har du glemt janteloven, og tror du er noe fordi du liker karbonade?

«Men herregud da, la dem spise kjøttkake! Gi meg nå min daglige ku», tenker du kanskje nå, Sandra. Tro det eller ei, men kjøtt er faktisk ikke en menneskerettighet. Du er ingen løvinne som trenger bøffel for å

overleve. Før i tiden så spiste vi ikke så mye kjøtt. Folk ikke hadde råd, eller var for late til å drive slakteri. Nå kan enhver lathans kjøpe seg burger på Maccern når beina er for slitne til å kjøpe salat.

Kanskje trækker jeg i salaten, for dere er jo ikke alle sånn (#IkkeAlleKjøttspisere). Men de fleste karnivorer er og blir likevel hyklere. Når du først skal spise kjøtt, så vær litt konsekvent i det minste. I Kina spiser de hund, og i Norge spiser vi gris. At det skal være så veldig farlig å gaffe i seg en hund eller to, det skjønner jeg ikke. Griser er mye mer intelligente enn hunder, men muslimer får likevel hets for å være baconfrie. Kan du ikke gå inn i din sjels kjøttbu og reflektere litt. Nå er det på tide at du slakter bissevovent!

Jeg sitter i en bil som kjører i 120 rett mot en murvegg av klimaendringer. Problemet er at jeg sitter i baksetet, og ingen andre ser døden fremfor oss. Når jeg prøver å foreslå litt bremsing, overdøves jeg av protester om at «Herregud da, ro deg ned og spis en Big Mac!».

Å dø tidlig er kanskje rock 'n' roll, men verken Jimi Hendrix eller Amy Winehouse døde av hjerte- og karsykdommer. Ikke bare skal du dø av kjøttspisinga di, du vil også dra meg med i klimakrisens kollektive selvmord.

Nå har jeg fått nok. Jeg er kraftig lei av å bli pult i rumpa av kjøttpølsa di sitt utslipp.

Gratulerer med Europadagen!

Europadagen

Lara Emilie Jonsson, leder i Europeiske Studenter Oslo

9. mai er en dag altfor få kjenner til. Tja, i alle fall i Norge. Jeg hørte først om denne dagen da jeg hadde den som pensum ved UiO for noen år siden. Tar vi et raskt søk på Store norske leksikon, viser det seg at 9. mai er en minnedag for den egyptiske helgenen Pakhomios i den koptiske kirke? Javel, ikke akkurat det jeg siktet til. Leser vi videre på SNL ser vi at det også er navnedagen til Jesper, Kaspar og Kasper. Vel, gratulerer med dagen til dere! Dere er faktisk ikke de eneste som kan gratuleres på denne dagen, det kan også EU! SNL kjenner kanskje ikke til EUs fødselsdag, men den gjelder faktisk for over 450 millioner europeere som er medlem av EU.

9. mai, eller «Europadagen», markerer dagen den franske utenriksministeren Ro-

bert Schuman holdt talen som la grunnlaget for Kull- og stålunionen – forløperen til det vi i dag kjenner som EU. Målet med planen var varig fred i Europa gjennom samarbeid.

I talen fra 9. mai 1950 oppfordrer Schuman Frankrike og Tyskland til å legge uvennskapene sine til side, og heller begynne å samarbeide. Det skulle gjøres ved å samle deres kull- og stålforsyrer i et overnasjonalt fellesskap. Hvorfor det ble akkurat kull og stål som ble inkludert i samarbeidet skyldtes egenskapene disse materialene hadde, da de var helt avgjørende for å lage ammunisjon. To år senere var Det europeiske kull- og stålfellesskapet en realitet, og flere land tok del i samarbeidet: Italia, Belgia, Nederland og Luxembourg. Samarbeidet fungerte så godt at de seks landene bestemte seg for å ta et steg videre og signere Romatraktaten og opprette De europeiske fellesskapene (EF). På 1990-tallet endret EF navn til EU.

Schumans tale blir sett på som et startskudd for europeisk samarbeid. Hans tale dannet grunnlaget for dagens EU, der 27 medlemsland samarbeider på tvers av landegrensene med over 450 millioner innbyggere. Varig fred i Europa har vært opprett holdt i mange år, men 24. februar 2022 ble det igjen krig på kontinentet. Denne gangen av en stormakt. Krigen har derimot ikke svekket det europeiske samarbeidet, men Europa har stått sammen mot Russlands aggresjon for å styrke Ukraina. Ikke bare sanksjoner EU-landene Russland mer enn noen andre land i verden, men de øker sin egen sikkerhets- og forsvarspolitik for å kunne bistå ukrainerne. Utviklingen på denne har økt langsomt i årene før krigen, men nå har EU satt inn støtet for at medlemslandene skal kunne avskrekke trusler utenfra og forsvare seg selv. Fordi, selv om de fleste EU-land er medlemmer av NATO, står ikke Russlands aggresjon i Ukraina som prioritert nummer én for USA, det gjør Kina. USA har også oppfordret EU

til å bygge opp et eget forsvar ved siden av NATO, for å kunne beskytte kontinentet.

På denne 9. mai er det derfor viktigere enn noensinne at vi husker budskapet fra Schumans tale i 1950, nemlig varig fred i Europa, gjennom europeisk samarbeid.

I Norge feirer blant annet Europeisk Ungdom og Europabevegelsen Europadagen. Europeiske Studenter Oslo feirer 9. mai sammen med Europeisk Ungdom foran Stortinget fra klokken 18:00. Her vil også Grønn Ungdom, Unge Venstre og Unge Høyre feire europeisk samhold sammen med oss. Du er hjertelig velkommen til å bli med oss!

debatt@universitas.no

Gi oss en panteordning, UiO

Miljøtiltak

Gine Alida Ellingsen, styreleder i Juridisk Klimaforening

På hvert fakultet ved UiO har vi kildesortering for papp, plast og matavfall. Men en helt åpenbar ting mangler, nemlig en panteordning. Vi har vært i dialog med eiendomsavdelingen ved det Juridiske fakultet, men de har ikke lyktes med å få til en løsning enda. Vi har fått opplyst

at det ikke finnes noen sentral løsning eller strategi for å håndtere pant på universitetet. Det leder til at det samler seg mye pant rundt søppelkassene, som det av og til kommer folk utenfra for å samle. Men man ser fortsatt mye pant stående rundt, og noe av det havner i søpla.

UiO har tydelig frontet at de skal være et ledende universitet når det kommer til bærekraft. Det er åpenbart at UiO bør legge til rette for panting av flasker på universitetet, særlig når Norge har et av verdens beste pantesystemer.

Vi vet at studentene kommer til å bruke en panteordning dersom det etableres. Hvis UiO skal være et ledende universitet på bærekraft, så kan de ikke fortsette å la pant være et problem. Universitetsledelsen har ansvaret for å etablere en panteordning, og det bør de gjøre så fort som mulig!

debatt@universitas.no

Oslo blør gode hoder til de andre studentbyene

Studentbyen Oslo

Oscar Christopher Husebye, bystyrekandidat og formand i Den Konservative Studenterforening DKSF (Høyres Studenter i Oslo)

Oslos studenter er påfallende misfornøyde med Oslo som studentby. Samtidig som Oslo har flest studenter i landet, tiltrekker de sammenlignbare studentbyene Trondheim og Bergen seg langt flere unge og håpefulle enn Oslo klarer, basert på byenes størrelse. Har politikerne gitt opp Oslo som studentby?

Samfunnet vårt endrer seg raskere enn noen gang, og arbeidslivet har et massivt behov for oppdatert kompetanse. Skal Oslo være en motor for innovasjon og ny teknologi, må politikerne gjøre bevisste prioriteringer. Sterke forsknings- og studiesteder er et område politikerne i alt for liten grad engasjerer seg i. Akkurat nå blør Oslo gode hoder til de andre studiebyene.

Det bygges knapt nye boliger, og de som bygges er langt dyrere og større enn behovet til studentene. Oslo har en leilighetsnorm som gjør det nærmest umulig å

bygge hybler og små leiligheter som studenter og andre kan bo i. Det bidrar til at Oslo er den desidert dyreste studentbyen blant nordiske byer SSB har kartlagt, og at mange derfor tvinges ut av byen. At Arbeiderpartiet fortsatt nekter å endre leilighetsnormen, er grunnleggende usosialt.

Regulering og bygging av studentboliger og små leiligheter bør være en hovedprioritet i årene som kommer. Kommunen kan også selge ubrukte eiendommer til studentsamskipnaden og anmode om at deler av Ullevål sykehus blir studentby når sykehuset flytter, slik Oslo Høyre har foreslått. Mulighetene er mange og studenter uten bolig enda flere. Høyre er i alle fall tydelige og lover 10.000 nye studentboliger i Oslo. De rødgrønne sitter stille i båten.

Vi må som et minimum klare å ta vare på studentene vi allerede har. I dag ser man svært bekymringsfulle tilbakemeldin-

ger fra studentene i Oslo. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) viser overordnet at nær én av fire studenter har hatt selvmordstanker. Over én av tre føler seg ensomme. Sør-Østlandet peker seg ut som versting i store deler av statistikken, og Oslo scorer påfallende lavt på om studentene er fornøyde med studentmiljøet i byen. Kun 44 prosent er fornøyde i Oslo, mens tallene for Bergen er 65 og Trondheim 81 – nesten dobbelt så mange. Studentene trenger sårt sosiale møteplasser tilpasset studenters livsstil og lommebok, og det er det dessverre dårlig med i hovedstaden.

Kanskje kunne kommunen arbeidet for at det kan åpnes for pils i park utvalgte steder? Å ha lavterskelsteder der venner og studenter kan møtes uten å bruke opp studiestøtten er faktisk et viktig sosialt tiltak for å motvirke ensomhet og utenforskap. Utelivet i Oslo er så dyrt at det langt på vei ekskluderer studentene våre. Er det for radikalt å tillate en 19-årig lærerstudent en parkøl med kollokvegruppen?

Studentenes kjøpekraft er kraftig svekket de siste tiårene. Oslo er prisgitt med

et velutbygget kollektivnett, som de fleste studentene er helt avhengige av. Samtidig er det ingen tilpasset pris for enkeltbilletter for studenter. Bergen vedtok på sin side nylig at studenter skal betale halv pris for enkeltbilletter. Reduserte kollektivpriser vil både kunne tiltrekke nye, kloke hoder og gjøre det litt lettere å være student i hovedstaden.

Oslo har store utfordringer med å tilrettelegge godt for studentene. Jeg mener Oslo kan slå både Trondheim og Bergen som den beste studentbyen, men det krever innsats og prioriteringer fra politikerne. Dagens rødgrønne Oslo-byråd har ikke vist vilje til å prioritere studentene, men signalene er klare på at et borgerlig byråd tar kampen.

debatt@universitas.no

FORSKERINTERVJUET

IVER NEUMANN SER I SPÅKULEN: – Å være ung kvinne i Russland blir ikke spesielt gøy

Tidene endrer seg, i Europa og i verden. Med et underfundig og skarpt blikk ispedd språklig lekenhet og eleganse har Iver Neumann lenge vært en yndet mann når analyser trengs – også nå for Universitas.

Internasjonal politikk

tekst Magnus Grundstad
foto Tobias Schildmann Mandt

– Russlands holdning nå er at Ukraina ikke er noen stat. Derfor er russerne også påpasselige med å ikke omtale krigen som en krig. For gjør man det, anerkjenner man Ukraina som en stat.

Det sier Iver Neumann, direktør ved Fridtjof Nansens Institutt (FNI) og forsker på internasjonale relasjoner, når Universitas møter ham for et intervju om Russland, Ukraina og stormannspolitikken. Tidligere i år ga han ut introduksjonsboken *Hvordan forstå internasjonale relasjoner?* på knappe 200 sider. Den handler om fagets viktigste begreper og dets historiske og sosiale utvikling. Fagretningen som jobber med internasjonal politikk har fått vind i seilene – og kritikk fra flere – etter Russlands invadering av Ukraina.

Gjennom samtalen med Universitas skal Neumann snakke om Russlands krigføring og verdenssituasjonen rundt. Iver Neumann ser på Russland med trist blikk, men mener det er relasjonen mellom Kina og USA som blir den viktigste i årene fremover. Og EU blir samtidig mer integrert. Neumann maner derfor til ny EU-debatt. Men først litt om selve krigen.

Begreper i praksis

– Er det ikke det gjengse i statsvitenskap at man tror at alt har en årsak?

– Det finnes en mening med alt som skjer. Og det er riktig at mange ting skjer av en grunn, eller til og med har en årsak. Men plutselig kommer andre ting, som Putins behov for å komme inn i historiebøkene. Hvorfor? Da må vi inn i landets spesifikke historie.

Slik er Neumanns tilnærming til faget. Man må gå sosialt og historisk til verks, særlig hvis man ønsker å forstå ulike staters begrepsbruk og et begreps historie ulike steder. For å forstå hvordan en russisk statsleder skal inn i historiebøkene, mener Neumann vi må se på hvordan det skjedde historisk, i regi av tsarene Putin beundrer: territorier, særlig slike som før var under russisk kontroll, må vinnes og konsolideres inn i et større Russland.

Russland vil som sagt ikke omtale krigen som en krig. En krig er nemlig mellom to stater. Krigen heter i Russland, som mange nok har fått med seg, «spesialoperasjon».

Også Europa som begrep er i endring. Neumann sammenligner forholdet mellom Ukraina og Europa gjennom historien.

– Hvis du hadde sagt at Ukraina var Europa for 50 år siden, ville du ikke blitt tatt alvorlig. Hvis du sier at Ukraina ikke er Europa nå, er du i et sterkt utsatt mindretall.

Ukraina ønsker selv å være med i Europa. Neumann mener det er en måte å appellere til hjelp på. Men de avviser heller ikke Kinas fredsplan, noe telefonsamtalen mellom Kinas leder Xi Jinping og Ukrainas Zelenskyj forrige uke viser. Skulle det nemlig bli samtaler, vil det bety at Ukraina blir anerkjent som en legitim stat av Kina – stikk i strid med Russlands ønsker.

– *Hvordan vil det være med å endre krigens dynamikk?*

– Med en gang Kina snakker med Ukraina, betyr det at de ikke er enige med Russland. For Ukraina er alt som kan splitte en leir fra hverandre, av det gode. Og kineserne tjener økonomisk på en kommende gjenoppbygging.

Men plutselig kommer andre ting, som Putins behov for å komme inn i historiebøkene

Iver Neumann, direktør ved Fridtjof Nansens Institutt

Fremtidens Russland

Neumann kjenner godt til Russland. Han har nemlig forsket på landet hele karrieren sin. Det som i dag skjer, opptar han veldig.

– Dette er det upopulært å si om dagen, men Russland har faktisk legitime sikkerhetsinteresser, som enhver annen stat. Russernes forventninger er bare totalt urealistiske.

Forventningene handler om at de ser på seg selv som stormakter som skal ha sitt å si når avgjørelser tas.

– Men det er de ikke sterke nok til. Nå gjør de nøyaktig den samme feilen som man gjorde i Sovjetunionen: De rustet seg til fant.

Problemet til Russland er ifølge Neumann at de ikke har noe kulturelt og ideologisk å tilby. Hele samfunnet blir militarisert, og nå flykter de ressurssterke, samtidig som unge menn sendes i fronten.

– Det å være ung kvinne i Russland fremover, det blir ikke spesielt gøy, nå som det blir en mangel på unge menn.

Dette vil gå utover Russlands muligheter til å i det hele tatt konkurrere med supermaktene Kina og USA i dagens kunnskapsbaserte økonomi. Krigens utfall blir, tror Neumann, litt mer areal, som Krim og Donbass-regionen, til enorme økonomiske og politiske omkostninger.

Nye tider

Hvordan bruker USA og Kina det som skjer i Ukraina? Det Neumann mener å se nå, er at Kina benytter seg av krigen til å overta delene av den interesssfæren Russland har i Sentral-Asia. I stedet for å ta hensyn til Russland, tar flere land nå hensyn til Kina.

Neumann tror USA er så sterkt til stede med hjelp til Ukraina for å vise Kina at de ikke skal tulle med Taiwan, som er et annet spenningsmoment i internasjonal politikk. Ellers er signalene fra USA at Europa må ta mer ansvar for egen sikkerhets- og forsvarspolitikken.

– For Norge er det fire sikkerhetspolitiske muligheter. Det er å støtte seg på seg selv, hvilket er en suicidal politikk. Det er å støtte seg på nordisk samarbeid, hvilket er en praktisk umulighet siden de andre er medlemmer av EU. Det er å støtte seg på Europa, hvilket vi ikke kan når vi ikke er EU-medlemmer. Og det er å støtte seg på NATO, sier han og legger til:

– Jeg minner om at Trump hadde planer om å ta USA ut av NATO.

Neumann ser også en klar trend i retning dypere politisk integrasjon i EU, altså at det stadig blir sterkere samarbeid mellom medlemsstatene. Dette gjelder også sikkerhetspolitikken, hevder han. Neumann står EU nært, og han arbeidet aktivt for EU-medlemskap sist det var aktuelt, i 1994. Han mener tiden er inne for en ny debatt.

– *Tvinger et medlemskap seg frem?*

– Ja. Det er jo ikke nok å si at NATO er viktig. NATO er i ferd med å bli mindre viktig. Da er den åpenbare sikkerhetspolitiske ting å gjøre å gå inn i EU.

Neumann tror derimot at en slik prosess blir vondt og vanskelig. Dette er nok et eksempel på staters spesifikke historiske og sosiale kontekst som medvirkende til beslutninger. EU klinger ikke godt i mange nordmenns ører.

– Men debatten må til. Det er på tide at noen utviser litt lederskap.

Underfundighet: Med de analytiske brillene på ser Iver Neumann inn i verdens spåkule med et underfundig og skarpt blikk.

En kveld med Ta

Vi må brenne p

Fryktløs: Gunn Helen tar seg en snurr mens gjengen venter på Tay-Tay-banen.

Universitas sendte sine to minst egnede journalister til Salt for å dekke Taylor Swift Club Night. Dette er historien om to menn, én popstjerne og 600 jenter som kler seg ut som sanger.

Norske swifties

tekst Daniel Hesby Hansen og Oscar Grimstad
foto Sindre Deschington

For tredje gang på ett år arrangeres Taylor Swift Club Night på Salt, en kveld norske swifties holder høyere enn alle andre dager. Da samles fans fra hele landet for å danse, synge og nørde til Taylor Swift (dessverre kun til stede i ånden) og generelt dyrke en lidenskap flere av dem selv betegner som noe tabubelagt.

Vi blir bedt om å møte opp på Grønland, hvor Gunn Helen Gaard (29) har leid et hotellrom for natten. Det er duket for vors før turen går videre til Salt, der Taylor Swifts låter skal runge over salen i fem timer. Gunn Helen kom med morgentoget fra Stavanger, og er utkledd som Taylor Swift i hennes «Fearless era». Hun viser

oss opp til vorset hvor syv andre Swift-fans sitter, alle sammen utkledd som Taylor i en av hennes perioder (visstnok er det snakk om et slags narrativ, inndelt i epoker etter de ulike albumene) ,og snakker forventningsfullt om kvelden som allerede er i emning.

Stemningen er god, men preget av en viss inneforståthet; sam-

Taylor Swift: Patriarkatet

bak enn bare en dyp forkjærlighet for musikken hennes. Det er en omfattende *lore*, utledet ikke bare av sangtekstene («Hun er en sykt god poet», «De mindre kjente låtene kan være på nivå med Bob Dylans»), men også av ryktesvermeriet rundt privatlivet, den nær famøse hendelsen med Kanye West, og den politiske og feministiske slagsiden hennes.

– Alt er veldig *inside*. Du må følge med på livet hennes, de interne spøkene, forklarer Mathilde Engen (21).

– Hun gjør det veldig lett å obsesse litt. Det virker som hun er mye på nett, og skjønner hvordan vi tenker, fortsetter Emilie Holm Larsen (25).

Det er altså såpass mye rundt hennes persona at Taylor Swift-yrkelsen ikke begrenser seg til musikken. Og med det er det heller ikke til å komme bort fra at det er noe nyreligiøst over stemningen på vorset, som tiltar i takt med alkoholinntaket.

Her hater alle John Mayer

Jo, nyreligiøst – det kan du si. Der jeg, Daniel, sitter på sengen til Gunn Helen, kjenner jeg på behovet for å bli frelst. Kanskje er det et snev av Stockholm-syndrom over det, men jeg vil jo ha det swiftiene har: Tenk å kunne troppe opp på et hotellrom med masse fremmede, og umiddelbart kunne lene seg tilbake i en myk, lun og trygg erkjennelse av fellesskap, kjærlighet til Taylor, og felles hat mot Scooter Braun, Jake Gyllenhaal og John Mayer. Sistnevnte har jeg ofte savnet – det er ikke det at folk generelt liker John Mayer spesielt godt, men jeg har ofte følt på at vi ikke hater ham nok. Men her på hotellrommet til Gunn Helen har vi skjønt det.

Det skal imidlertid sies at vi er i en noe ekstrem situasjon denne lørdagskvelden, vi tre fra Universitas, som vanligvis klamrer oss til et image som kontrære rockegutter. Vi takler det på hvert vårt vis; jeg er som nevnt på god vei til å konvertere, mens fotograf Sindre har blitt journalist og stiller swiftiene alle de gode spørsmålene jeg er for himmelfallen til å komme på. Kanskje inntar han en rolle for å slippe å være seg selv i denne uvante konteksten.

Oscar er på sin side redd. Han skjuler det godt bak et ferniss av todagersskjegg og et skjevt smil, men det er tydelig at han i motsetning til meg ikke kommer til å akseptere Taylor Swift som sin

personlige frelser. Han har heller gitt seg hen til vodka og Fanta Exotic. Swiftiene drikker derimot mango-IPA, hvitvin, bobler og øl – helt vanlige drikker, altså. Og det er kanskje noe vi må *checke*

oss selv på, gutta boys som har tatt turen for å komme til bunns i det vi allerede har beskrevet som både nyreligiøst og ekstremt: Ifølge Spotify er Taylor Swift nummer to i verden, kun slått av The Weeknd.

De tror hun bare synger om ekskjæresten sine. Eller så synes de hun burde være mer politisk. Eller så synes de hun bør holde kjæft

Emilie Holm Larsen (25), swiftie

Tårene preller av: Ikke bekymre dere – alt tyder på at Emilie hadde det fint på Taylor Swift-fest. Tårene er påført med limpistol.

talen sentrerer naturligvis rundt den amerikanske popartisten, og dynamikken fremstår så vanepregget og avslappet at det nesten ikke er til å forstå at de aldri har truffet hverandre før i kveld.

Gunn Helens hotellrom

Ganske tidlig i samtalen fremgår det at det for fansen ligger mer

KULTUR

kulturredaktør: **Sofie Kristine Flydal**
sofieksf@gmail.com 467 83 024

Hver dag hører millionvis av jenter (og gutter) på Swift, og akker seg over hvor dumme, slemme, søte og fine vi gutta er – så de nyreligiøse ekstremistene er kanskje oss som drikker vodka og Fanta Exotic, og later som Pavement og Warren Zevon er vanlig musikk?

Snusbokslek à la Swift

Jeg, Oscar, er derimot fylt til randen av motstand. Samtidig må jeg innrømme at det er noe dragende over samholdet swifties så intuitivt finner frem til, fortroligheten de etablerer etter en halv slurk sider. For dem er det nemlig noe litt tabu-belagt å bekjenne for andre akkurat hvor stor plass Taylor Swift opptar i livet deres. Jeg spør om det er litt som å være homofil i et land hvor homofili er forbudt, og noe overraskende nikker de og ler. Ja, litt sånn er det kanskje.

– Vennene mine prøver å holde tritt, men ofte sier de at de ikke aner hva jeg snakker om. De lar meg snakke, men de følger egentlig ikke med, sier Emilie.

Men her? Her er det annerledes. Vorset har nå tatt det uunngåelige skrittet til snusboksleken, naturligvis med spørsmål sentrert rundt Taylor Swift-lore: «Who's better known for the things that she does on the mattress?», fra låta Better Than Revenge. Og «Who needs to take five sips on their own, kid?» – en lett omskrivning av «You're on Your Own, Kid» fra sisteplata Midnights.

Omtrent her blir det for mye for meg. Jeg er blitt overlesset med uhorvelige mengder informasjon om Taylor Swift, nok til et helt liv med avgudsdyrkelse. Nå er jeg dessuten så skeiv i skøyta at jeg drister meg til å stille spørsmålet jeg har brent inne med hele kvelden.

– Hvorfor i alle dager skal man høre på Taylor Swift?

– Fordi hun har alt man kan drømme om. Uansett hva du føler, så har hun en sang som treffer, sier Gunn Helen.

– Om du vil det eller ikke, så får hun deg til å føle noe. Hvis dere bare prøver å høre på Taylor Swift, så kan jeg garantere at dere kommer til å føle noe, fortsetter hun.

– Hvis du vil *connecte* med ditt indre jeg, må du høre på Taylor Swift, legger Emilie til.

Synger hun kun om eksene sine?

– Er det noe religiøst over å se opp til en person på denne måten?

– Jeg kan ikke snakke for alle swifties, men jeg tror at det som kanskje er uvant for folk er at det er så mange som er så fan og er så åpne om det.

Gunn Helen sammenligner det med oppstyret da Beatles hadde sin storhetstid.

– Det er jo samme greie. Det er «Beatlemania», det er «Taylormania».

Men akkurat «mania» vet hun ikke om hun vil kalle det.

– Fordi det er skriking og hyling, og jeg begynner kanskje å grine, og så tenker folk: «Å herregud, de er

hysteriske».

– Hvis du ser på statistikken, er hun den mest populære damen i verden, sier Gunn Helen.

– Men folk vet jo ikke hvem hun egentlig er, sier Emilie.

– De tror hun bare synger om ekskjærestene sine. Eller så synes de at hun burde være mer politisk. Eller så synes de at hun bør holde kjeft.

– Er hun country eller pop?

Hedda.

– Det var bare veldig mange bedre sanger på det albumet som hun kunne lagt ut først.

– Ja, selvfølgelig, sier Gunn Helen.

– Men det er jo en av Taylor Swift sine greier, at hun ikke gir ut de beste sangerne som singler. Og det er jo derfor folk har en sånn «misconception» av henne. Fordi hun gir ut det som er mest radio-

sted. For meg har dette frem til nå bare vært bakgrunnsstøy, men jeg husker vagt historiene de forteller:

Kanye, som synger om at han «made that bitch famous» med henvisning til Taylor, og foreslår at de skal ligge sammen. Han avbrøt henne i å motta en pris, for å påpeke at Beyoncé burde fått den i steden. Han fikk laget en naken-skulptur av henne, som han brukte i en av musikkvideoene sine.

Også var det Scott Bruchetta og Scooter Braun, som rotet det alvorlig til da førstnevnte solgte Swifts masterrettigheter til sistnevnte. Taylor fikk ikke bruke sin egen musikk i

de dermed unngår å mate Satan. Men det er da ikke slik opphavsrett fungerer? Salt må vel betale Gramo-penger sånn som alle andre, og de sedlene flakser raskt over Atlanteren og blir smaksforsterker i Scooters grøt. Swiftiene blir urolige når de får høre dette. Men vi kan ikke la Scooter Braun ødelegge den gode stemningen vi har gående – *shake it off*.

Har Swift en boblejakkessang?

Det er på tide å dra. Gunn Helen inntar rollen som barnehagetante, holder veska over hodet og leder oss ut på gata, ned på Grønland T-banestasjon, og bortover mot Salt. Jo nærmere vi kommer, desto tet-

Deltakende obsesjon: På utsiden ser det ut som Universitas-Daniel tar det rolig i bakgrunnen, men på innsiden er han i ferd med å bli radikalisert.

Hvis du ser på statistikken, er hun den mest populære damen i verden

Gunn Helen Gaard (29), swiftie

Redd: Universitas-Oscar har aldri skjont hva folk mener når de snakker om å være ensom blant andre. Før nå.

– Begge. Alt. Som kvinnelig artist må hun kontinuerlig gjenopfinne seg selv for å forbli relevant, sier Emilie.

– Få noe dritt da. Få noe dritt på Swift, skyter Universitas' utsendte fotograf Sindre inn.

Kanskje er han lei den blinde forherligelsen vi i flere timer er blitt utsatt for.

– På albumet *Lover* hadde hun en single som heter «ME!», sier Hedda Furuseth Karoliussen (20).

– Og den suger! smeller det fra venninnen hennes Mathilde Engen (21).

– Men vet du hva, den er jo også litt sånn *guilty pleasure*, svarer

vennlig, ukomplisert. «ME!» er jo veldig barnevennlig, om jeg kan si det, men albumet er jo ikke barnevennlig i det hele tatt. For du har jo også «False God», som er en av mine favorittsanger: «*The altar is my hips*», ikke sant, forklarer hun.

– «*The altar is my hips*?»

– Det er jo ikke bra å si, svarer hun leende.

Mater ikke Satan

Det feministiske perspektivet er viktig for swiftiene – og plutselig er det det for meg (Daniel) også. Jo mer jeg hører om hvor vanskelig disse gutta har gjort livet til Taylor, desto mer føler jeg at jeg er på rett

Netflix-dokumentaren *Miss Americana*, og plutselig var *Live from Clear Channel Stripped* fra 2008 utgitt i 2020 – mot opphavskvinnens vilje. Man kan få lyst til å brenne ned patriarkatet av mindre.

Dette har gjort livet vanskelig for swiftiene, som veldig gjerne vil høre på Taylors første seks album, samtidig som de hater tanken på å fylle Scooters lommebok. Taylor har tatt grep, og spiller inn disse på nytt – *Taylor's Versions* – men hun har ikke rukket gjennom alle ennå. Arrangementet på Salt betyr visstnok at filene de bruker fra disse albumene ble kjøpt inn på iTunes før Scooter dukket opp, og mener

tere blir det mellom Swift-kostymene. Noe av det mer urovekkende å ta med seg herfra tilbake til det sivile liv, er erkjennelsen om at jenter som ser helt vanlige ut, kan ha kledd seg ut som en Taylor Swift-epoke. Gunn Helen har på seg en lilla frysjekjole, og for den uoppmerksomme kan det se ut som hun bare har pyntet seg for å gå på byen. Men hun er *Fearless*-albumet. Med Emilie er det tydeligere: hun har brukt en limpistol for lage permanente tårer – hun er sangen *my tears ricochet* fra *folklore*. Hedda er *Lover* for anledningen, selv om hun egentlig er en *Reputation girl*. I køen utenfor Salt er det imid-

Stinn brakke: Stemningen er ekstatisk i folkehavet på Salt.

lertid vanskelig å vite hva som er virkelighet, og hva som er fiksjon. Har Taylor Swift en kort, hvit kjoleperiode? Eller en boblejakkesang?

Plutselig er det litt skummelt å faktisk gå inn på Salt og møte 600 jenter utkledd som Taylor Swift. Daniel forsvinner inn i natten, og fotografen går sine egne veier. Med ett står Oscar alene, utilpass på grensen til fremmedgjort. Rundt omkring er det hundrevis, kanskje tusenvis av jenter.

De synger, de hopper, de danser. Overalt er det kostymer, kjoler og frisyre hentet fra musikkvideoer jeg aldri har blitt utsatt for. Musikken er høy, men overdøves av ekstasen hos publikum. Når en av låtene fases ut, fortsetter mengden å synge. Hvert eneste «ooh-oh» kan de utenat. Og så kommer den, sangen over alle sanger, 10-minuttersversjonen av «All Too Well (Taylor's version)», en fan-favoritt uten like. Så, et melodiskifte, og verselinja som når høyest desibel i løpet av kvelden: «And he was throwing me the car keys, FUCK THE PATRIARCHY». Det føles som en inside-sjargong jeg ikke er innviet i, og det er det jo for så vidt også.

En flik av Utopia

I ølkø får jeg, Daniel, kontakt med en swiftie. Vi danser litt sammen, hun kiler meg på brystet, og synger at jeg er «*Mister Perfectly Fine*». Det er veldig hyggelig sunget, men jeg skjønner ikke hva det betyr. Jeg bøyer meg ned og får det forklart, og da er det egentlig ikke så hyggelig lenger – den handler sannsynligvis om Joe Jonas, en av de mange rasshølene Taylor har måttet forholde seg til. Var det slik hun mente det?

På scenen står en slags yppersteprestinne. Hun bytter stadig vekk kostyme, mimer ivrig til sangene, og oversetter tekstene til tegnspråk, slik at swiftiene med dårlig hørsel også skal kunne synge med. Det er i alle fall slik det ser ut. Hun har også en venn, som er mann. Han bytter kostyme like ofte som henne, og jeg undrer om hans antrekk også er basert på albumepoker. Eller kler han seg ut som Scooter Braun og Jake Gyllenhaal? Det ville ikke jeg turt, men han kjenner tross alt reglene her bedre enn jeg gjør.

Det er andre menn her også. Bakerst i lokalet står Aksel og Jørgen – sannsynligvis uten kostyme, men det er som nevnt ikke så lett å vite. De forteller at de er her med

venninne og kjæreste, og at de hygger seg – selv om de kanskje ikke ville dratt hit på egen hånd. Guttene er kanskje ikke ekte swifties, men de byr på en korreks: Når vi forsøker grave i «hvordan er det å være mann på Taylor Swift Club Night?», blir vi ganske rolig avvæpnet. Det er ikke så rart å være mann på Taylor Swift Club Night. Igjen blir vi minnet om at swifties-bevegelsen sannsynligvis er større i Norge enn både arbeiderbevegelsen og Den norske kirke – det mest underlige ved Taylor Swift Club Night er kanskje journalistene som løper rundt og maser om hvor sykt det er.

Apropos – Oscar er utålmodig, og vil dra videre på fest. Men man kan ikke dra fra Taylor Swift Club Night med æren i behold uten å ha vært på dansegulvet.

Midt i Taylor-gryta er man uten rømningsmulighet, blant masse fremmede som gjennomgår en slags fellespsykose, men likevel føler man seg trygg og ivaretatt. At noen skulle nappe mobiler, *spike* drinker eller tafse her virker veldig usannsynlig. Kanskje er det noe av appellen – er det hit man går hvis man vil oppleve en flik av utopi i en verden som ellers tyller en full av netttroll, Andy Tate og neokonservative tølperer som later som de er en del av gjengen, men innrømmer at de egentlig synes kvinner skal holde seg på kjøkkenet i det de har fått seg nok å drikke?

Hvis alle var swifties, ville vi

Som kvinnelig artist må hun kontinuerlig gjenoppfinne seg selv for å forbli relevant

Emilie Holm Larsen (25), swiftie

ikke trengt politi eller fengselsvesen.

Hva om vi blir mer som ender?

Mange timer senere har Oscar for lengst tatt kvelden. Jeg, Daniel, vandrer hjem fra en ikke-Taylor Swift-relatert fest, og blir gående og tenke på kjærligheten, livet, Taylor, og alle de hyggelige menneskene jeg har møtt i løpet av kvelden, mens jeg hører på *Red (Taylor's Version)* – en swiftie fortalte meg at det var den raskeste veien inn i musikken. Det slår meg at jeg bør forsøke å ha et swiftie-perspektiv på ting i ny og ne; kanskje noen der ute i fortiden tenker på meg som en *Mister Perfectly Fine* – det bør jeg i så fall være meg bevisst. Samtidig har jeg blitt utsatt for et par *miss perfectly fines* gjennom årene – nei, dette er ikke meg som bruker Swift som bensin på det håpløse romantikerbålet mitt; det er bare jeg som har en følelse i en park og setter pris på ny musikk. Jeg stopper for å tenne meg en sigg, og blir klar over at jeg står veldig nær en and.

Aldri før har jeg stått så nær en and. Men enda er ikke redd, og det er ikke jeg heller. Jeg blir stående og se på anda, som dessuten har en

kjæreste. Hunnanda basker rundt i bladene og barken i Kubaparken; hun har tusen ting hun vil gjøre. Hannanda vagger hyggelig og støttende i bakgrunnen, og jeg tenker at det er akkurat dette Taylor ønsker seg. Jeg er så dritlei av drittgubber som alltid skal skape kontrovers og drama – kan ikke Taylor bare få ha det fint? Hva er det som er så ille ved at hun lever livet sitt, lager sanger og har ligget litt rundt – kan internett ta seg en bolle og la henne være i fred?

Er det kanskje på tide at vi begynner å oppføre oss litt mer som anda jeg ble venn med i Kubaparken? Finn din kvinne (eller mann/ikke-binær), og vagg rolig etter henne (ham/hen) mens hun (han/hen) roter i løvet – det er min blivende filosofi.

Jeg plukker med meg en kjæpp, og går videre. Av den skal jeg spikke meg noe ujevnelig vulgært, som jeg skal marinere i knust glass. Med den skal jeg blodbanke patriarkatet. Og dere, Kanye og Scooter – dere står først i køen.

universitas@universitas.no

Uansett hva du føler, har hun en sang som treffer

Gunn Helen Gaard (29), swiftie

anmelderredaktør: **Mathias Basma Moen**
mathiasmoen@live.no 412 56 125

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Mathias Basma Moen, anmelderredaktør i Universitas

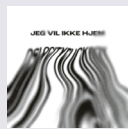
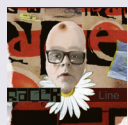
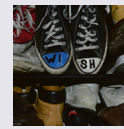
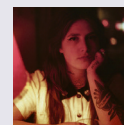
OSLOCITYFUCKBOY – Jeg vil ikke hjem
Moderne Raga Rockers!!**Racer – Line**
Og fra moderne Raga til moderne The
Aller Værste...**Killer kid Mozart – Wish**
Heavy uten å være radiofiendtlig :)**Embla and the Karidotters**
Litt god, gammeldags country er
sjelden en dårlig idé.

Plate:

Drømmer, sorg og forsoning

Benedikt har nylig gitt ut både et album og en EP. Det burde holdt med sistnevnte.**Why are you dreaming? og Blood Moon**Hva: EP og plate
Artist: Benedikt
Sjanger: Folkpop
Plateselskap: Koke plate

Benedikt kom ut med sitt tredje album *Why are you dreaming?* forrige fredag, men de slapp EP-en *Blood Moon* noen uker før, som inneholder et utvalg av sangene. Etter å ha lyttet gjennom begge, har jeg et tips: Styr unna albumet

og lytt til EP-en!

EP-en starter med «Blood Moon». En akustisk gitar spiller, og en forsiktig, dyp vokal synger tett inn i mikrofonen: «I'm in a crowded corner by the kitchen sink, and people start to notice, I haven't touched my drink». Et klisjéfyllt bilde – man blir nesten slått av hvor dårlig det er. Likevel fungerer det. Man tenker instinktivt på Elliot Smith og får lyst til å være 15 år gammel igjen. To stemmer korer i bakgrunnen. Den trestemte vokalen er drømmende og svevende. «Blood moon, blood moon, blood moon», synger de, og jager deg videre til neste låt.

«How Did I Wind Up Here?» er sår og nedstemt. Den deprimerende stemningen går godt til den akustiske gitaren og den tilbaketrunkne vokalen. Her får teksten leve fritt og du lytter ekstra godt til ordene «Who are you to draw the line? But when I dream, you let me down, something is wrong, I don't belong with you. And you, you knew». Det er enkelt, men det er også nært og gjenkjennelig. Utover i sangen tar instrumentene seg opp. Det spilles på noe jeg antar er en pedal steel-gitar, lange ekkoer blir liggende og flyte inni hodet på deg.

EP-ens høydepunkt er låten «2017». Her er det som om det litt jagende og deprimerende i de to første sangene får sin forløsning: «We tore it apart, and built it again, when we were alone». Det kan være vemodig å se seg selv for sent. Men det går greit. Det er i hvert fall følelsen jeg sitter igjen med. Vokalharmoniene er svært gode her, du blir dratt inn av det gode samspillet.

I fjerde sang, «One Day at a Time», har de fått opp tempoet. Kanskje er det ikke så trist lenger? «Your taste for hatred is blowing my mind», synger Hans Olav Settem, mens fiolinen spiller lange, melodiose toner med et godt og variert lydbilde. Noen strofer i denne EP-en gir så mange assosiasjoner – kanskje er det nettopp det litt vonde i noen

av tekstene som griper meg sterkest. Her får det enkle, men sårbare i vår relasjon til andre mennesker stå sterkt.

Siste låt, «You Might Remember», tar jeg som et slags farvel: «All I wanna do is talk it out with you. I guess we will never know». Det er mørkt og lyst på samme tid – denne kombinasjonen får de til svært godt i EP-en, mens det i albumet ikke står klart nok for oss.

Man får nemlig følelsen av at noen av sangene i albumet rett og slett er overflødige, for selv om sangene er gode, sitter jeg ikke igjen med et like godt helhetsinntrykk som Blood Moon. Låtene «Now That I Know You» og «Lost and Safe», som bare er på albumet, er eksempler på dette. Her virker det som at gruppa ikke har klart å bestemme seg.

«Lost and Safe» har eksperimentelle deler som fungerer godt med de dyktige musikerne, men som likevel viser seg å bli for mye av det gode. Starten er innbydende, skaper en mørk og drømmeaktig stemning, med strykere, synth og vokaler som nesten høres ut som alver som synger i en dyp skog. Men når de likevel bryter opp og går over til en enda mer synth-tung del i det siste minuttet, snur jeg meg i misnøye.

Frontsanger Hans Olav Settem burde ikke syngt så dypt som han gjør i «Now That I Know You» – det høres rett og slett merkelig ut, noe som er synd når han har så fin stemme. Som resultat blir det en sang som ikke passer inn, med den litt keitete teksten i tillegg. Om du derimot skal ta med deg noen låter fra albumet inn i en musikkliste i sommer er «Forever» og «All Things End» gode alternativer, og gir deg en blanding av eksistensiell krise og påfølgende ro. Men alt i alt er EP-en bedre.

Frøydis Vangsøy
anmeldelser@universitas.no

Teater:

Sorte hull og lyse stemmer

Teater Neuf byr på en sår og fin tematikk som hadde passet bedre for et yngre publikum.**Satellitter på himmelen**Hva: Teater Neuf
Regi: Tonje Røsnes
Av: Kristofer Blindheim Grønskaug
Med: Emmy Maria Wessel, Jenny Løfsgaard, Birk Nikolai Stenkjær Wikeland, Emmeline Hansen, Silje Lier.

Det første som treffer oss når vi entrer rommet er lyset som reflekteres fra cd-platene som henger i taket. Strålene som sporadisk treffer cd-platene og blander deg et lite øyeblikk tilfører rommet en klar space-aktig følelse – som å se stjernehimmelen rotere rundt oss.

En **black box-aktig** scene med sporadisk bruk av røykmaskin gir oss følelsen av å være i et sort hull. De roterende lysene som flakker langs veggene og lydavspillinger som høres ut som de er tatt rett fra verdensrommet er gode virkemidler.

Inn fra den ene siden kommer hovedpersonen Joni (Emmy Maria Wessel) iført en astronauthjelme. Hun tar av seg hjelmen og forteller oss at hun har et sort hull i magen. Hullet i magen spiser planeter, stjerner, lys, smil og glede, og den eneste i hele verden som forstår henne er lillebroren hennes. Sammen legger de ut på en reise i håp om å finne ut hvor det sorte hullet kommer ifra og hvordan det kan tettes. Det er dette som utgjør handlingens utgangspunkt.

Den klart sterkeste skuespillerprestasjonen gjør Wessel. Hun har en kraftfull og bærende stemme, og vet å bruke den riktig. Det er store følelser og flere monologer fra Joni/

Wessel. Hun er dynamisk og faller ikke i amatørteater-fella hvor høyere skriking er synonymt med sterkere budskap. Hun er sår og ønsker å forstå hvorfor hun er som hun er, og det portretterer hun overbevisende. Bruken av lys, lyd og rekvisitter er perfekt og overskygger aldri stykket, men løfter det og tilfører en ekstra dimensjon.

Likevel må det nevnes at når voksne skal spille små barn skal det veldig lite til for det blir litt kleint. Det er en hårfinn balanse, og noen ganger blir det rett og slett litt for mye babystemme og innvendte føtter. Dette gjenspeiler seg også i hele stykket generelt. Misforstå meg rett, tematikken er veldig god og relevant. Det å føle at ingen forstår – at du mangler ordene som skal til for å forklare hvordan du har det, og at handlinger som gjøres med gode intensjoner fører til kjefting og gråting – er evig aktuelt.

Problemet er at det ikke virker som om det er studenter som er målgruppen. Dialogen holdes på et relativt enkelt nivå, den til tider naive og barnslige humoren og metaforen om å ha havnet på feil planet, blir fort klisjéfyllt for et voksent publikum. Etter de to søsknene har lett «opp, opp

og ut» etter hva det sorte hullet i magen er, snur plutselig lillebror kikkerten og peker den inn i magen på Joni. De har glemt å lete innover, fordi «vi liker ikke alltid det vi ser der inne». Det er altså den litt keitete lillebroren som med sine naive observasjoner sier akkurat det Joni trenger å høre gjennom hele stykket. Dette blir for enkelt for et voksent publikum, men hadde derimot vært helt perfekt for et yngre publikum.

Tematikken er veldig god og skuespillerprestasjonene er overbevisende, men jeg stiller meg bak utsagnet jeg overhørte fra en publikummer etter at stykket var ferdig: «Dette hadde vært en fantastisk barnebok».

Anna Tea Østensen
anmeldelser@universitas.no

Ukas anbefaling

Verdens vakreste sport

Etter en lang dag med Hegel og Mill, der øyelokkene holder på å glippe, slenger jeg meg i senga og henter frem den samme PC-en jeg har notert på i de foregående timer – det er nemlig tid for storkamp! Hvem spiller? Barcelona–Real Madrid? Liverpool–Manchester City? Nei, i Nordlands Paris spiller Bodø/Glimt mot Brann. Bodø mot Bergen! De av dere som er det minste gram fotballinteresserte: Se norsk fotball! Det er verdensklasse! Eller, ikke alltid verdens-

klasse, men imponerende spill titter oftere frem enn noen gang. Og så er det muligens flere dårlige prestasjoner enn hvis du slår på en tilfeldig kamp i Premier League. Men lidenskap, energi og kollektiv kjærlighet veier opp. Ikke er lagene bitt av kapitalismens basill som resten av fotballverden heller. En sjarm å se – prioriter dét!

Magnus Grundstad, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Hold ut!

Man kan falle for fristelsen til å grave seg ned: Det tar jo tilsynelatende aldri slutt. Sant nok ligger Norge langt nord, og det har jo en verdi at været ikke er det samme hele tiden (man må jo verdsette årstidenes forandring). Men det er for mye, det er jo det. Det er først nå i mai, årets femte måned, at trærne begynner å grønnes. Så følger noen korte (og riktignok herlige) måneder. Så er det slutt, og på ny befinner man seg i det udelte helvete som heter vinter.

Hvem: Lettpåvirkelige sjeler Hva: Værsyke Hvorfor: Overlevelse

Men grave seg ned, nei det bør man etter sigende ikke. Selv ikke når man våkner til slaps og to stusselige plussgrader den 1. mai (årets femte(!) måned). For slikt blir man jo ikke noe lykkelig av! Så snør på deg smilet, og takk heller (vær)gudene for at du ble født i dette (dritt)landet hvor det er vinter halve året.

Ulrik Alver Solli, journalist i Universitas

Plate:

I full blomst

Susanne Sundfør leverer fra øverste hylle med sin nye plate *Blómi*.

Blómi

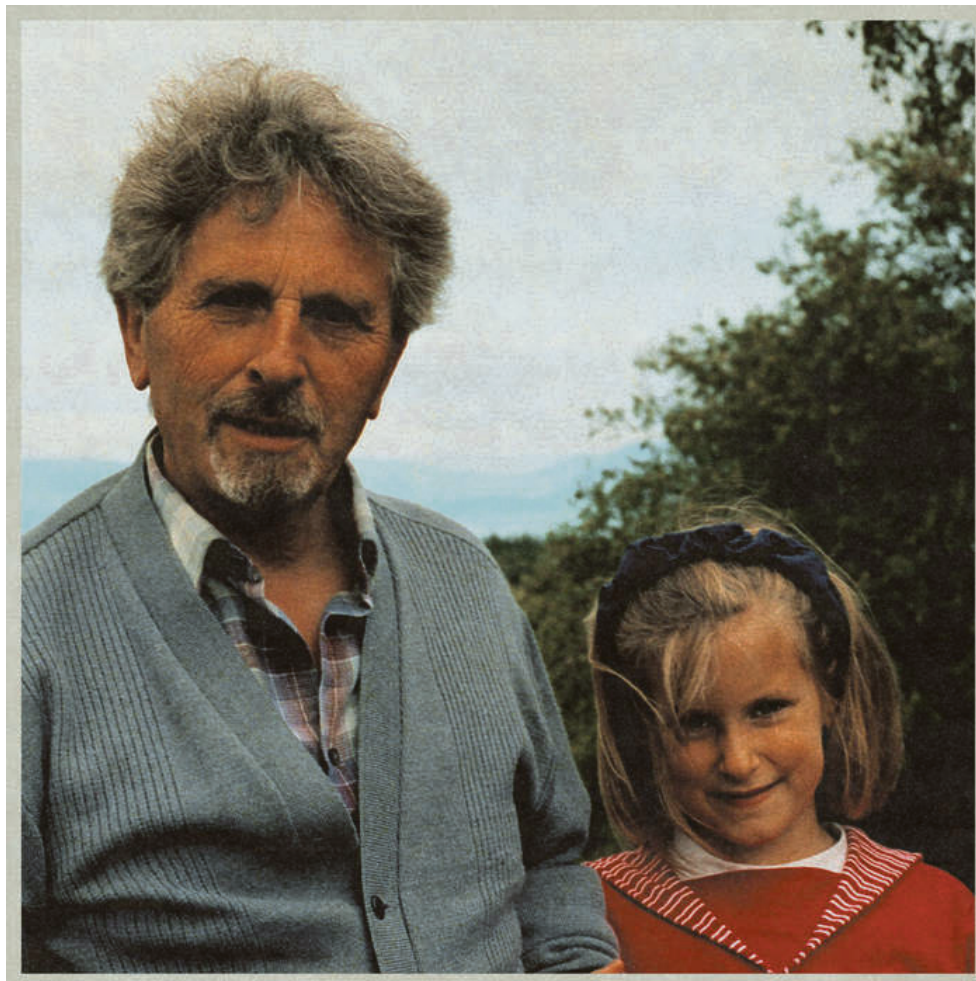
Artist: Susanne Sundfør
Sjanger: Alternativ pop
Plateselskap: Blómi records

Hvor ofte kommer man av over ny musikk som man intuitivt vet kommer til feste seg videre? Å vite at man har et album å vende seg til de kommende ukene?

Tematisk er *Blómi* sentrert rundt Sundførs egen familiehistorie, morsrollen og det man må kalle et spirituelt anslag. *Blómi* betyr å blomstre, og Sundfør, som nybakt mor, har skrevet albumet som et kjærlighetsbrev til sin datter: «et brev til et dyrebart nytt liv på vei inn i en ustabil verden», ifølge preseskrevet. «Jeg vil at albumet skal være en motgift til alt mørket som preger kulturen. Jeg vil vise en annen måte å se verden på», uttaler hun. Og med det er tungsinnet og den eksistensielle nerven vi kjenner fra de tidligere albumene som forduftet, erstattet av en ekstatisk livsbejaelse dedisert til sin datter. Det blir kanskje ikke stort vakrere enn det, tar man i betraktning at Sundfør på *Blómi* også leverer rent lyrisk. Tenk bare på disse linjene fra tittelsporet: «Nobody told you / That the ladies in black will wear white again / [...] What the hell is the purpose in all of this circus? / When summer is soon and the crocuses are in bloom».

Kanskje er ikke *Blómi* like eterisk som *Music for People in Trouble*, og heller ikke like intuitivt fengende som *Ten Love Songs*. Men dette albumet er noe helt annet, et langt mer modent prosjekt, hvor låtskrivingen og skjøre, men sikre melodier trer frem. Sanselig, opphøyd og så innihelvetes vakkert, er det vanskelig å ikke tenke på dette som Sundførs sterkeste album så langt.

Ballader som den pianoakkompagnerte «fare thee well» og gitardrevne «Rünā» er sterke spor, selvfølgelig på grunn av vokalen, men også på grunn av skjørheten i lydbildet som gestalter kjærligheten hun synger om. Men

spesielt tittelsporet, med et nydelig pianoarrangement og et litt jazza uttrykk, er en låt som står ut. Melodien er inviterende og tilgjengelig ved første gjennomlytting, men kompleks nok til at den forblir interessant. Gospel-aktige «Leikara Ljóð» når et herlig klimaks, og er kanskje det mest spennende sporet på plata.

Man kan sammenligne henne med Joni Mitchell og Highasakite, eller Björk for den saks skyld, men til hvilken nytte? Det blir fort reduktivt; hun er mer særegen enn som så.

Men det er likevel ingen grunn til å bli altfor panegyriske (selv om det er fort gjort!). Noe tilsøler vellyden i låtene. Albumet består av to slags sanger, hvor de fleste av dem er fantastiske, «vanlige» låter, men kunstnerisk ambisiøse, vakre og egenartede. De resterende? Monolo-

ger lagt over et ambient lydbilde, ispedd merkelige lyder og innskudd, hvor hun snakker om ånd og kropp i skjønn forening, spirituelt på grensen til det spekulative. Tyskspråklige (!) «Sannu Yarru Li» er et ytterst merkelig tilskudd til denne sjangeren, mens hun på neste spor «nåttsøng» allerede er tilbake i god, gammel form, en låt som kanskje minner mest om den Sundfør vi kjenner fra før av. Jaja, det hadde kanskje blitt for mye av det gode, hadde hun gått for et «normalt» album. *Blómi* er likevel en usedvanlig vakker skive verdt å lytte til.

Oscar Grimstad
anmeldelser@universitas.no

Kulturkalender uke 18 & 19

AVGANG 2023

Kunstakademiet Bachelor Master	Dans Bachelor Master
Kunst og håndverk Bachelor Master	Teaterhøgskolen Bachelor Master
Design Bachelor Master	Operahøgskolen A-studium Master

FOTO: KHIO

5/5-14/5 Khio avgangsutstilling

Khios bachelorstudenter presenterer sine avgangsarbeider for 2023. Her vil du eksempelvis finne «grafikk, installasjon, lydverk, keramikk, skulptur, smykkekunst, tegning, tekstil, vev og video».

Hvor: Kunsthøgskolen i Oslo

Når: Fredag 5. mai til søndag 14. mai

FOTO: OSLO INDIEFEST

5/5-6/5 Oslo Indiefest

Innendørs festival på Kulturhuset og Skogen med 24 ulike artister. F.eks: Avind, Synne Sørgjerd, TAPE TRASH, Fangst, JEJUNE og Bård Berg.

Hvor: Kulturhuset og Skogen (Oslo Camping)

Når: Fra fredag 5. mai klokken 18:00 til lørdag 6. mai klokken 23:30

Pris: Festivalpass, 525 kr. Dagspass
Kulturhuset, 375 kr. Dagspass
Oslo Camping, 275 kr

7/5 Nordahl Griegs krigslyrikk

Foredrag og samtale om kommunistpoeten Nordahl Grieg, som skrev lyrikk mot Nazi-Tyskland under krigen. Foredraget holdes av kritiker og skribent Johanne Elster Hanson og samtalen er med professor og sakprosaforfatter Tore Rem.

Hvor: HL-senteret på Bygdøy

Når: Søndag 7. mai klokken 14:00

Pris: Gratis

7/5-14/5 Harry Potter -festival på Klingenberg

Kunne du ønske du fikk se alle Harry Potter-filmene på kinolerretet, eller kanskje bare én av dem? Her har du muligheten, med én film om dagen i en uke.

Hvor: Klingenberg kino

Når: Fra søndag 7. mai til søndag 14. mai
Pris: 100 kr per billett

Om vi bare satt i byråd

I ukas Universitas kan man lese at Miljøpartiet De Grønne lanserer et nasjonalt månedskort for studenter. Så du, jeg og alle andre kan reise hvor vi vil for en fortsatt dyr penge.

Ad notam kan nå avsløre at dette ikke er en sak MDG vil få politisk gjennomslag for. De vil heller ikke prøve å gjøre noe med det.

– Nei vi kunne jo for eksempel ha starta med billigere billetter for studenter i Oslo. Men da får vi bare noen stemmer.

– I tillegg måtte vi ha sittet i byrådet i Oslo for å kunne få gjennomslag for noe slikt, sier byråd for miljø og samferdsel Siri Hellvie Staw (MDG) til Ad notam over en altfor varm kopp kaffe.

Over Faks forklarer politikk-ekspert i NRK, Lars

Sehru Nand, at dette er klassisk politisk politikk.

– Det er veldig vanlig for politikere slik som Staw og si noe, men mene noe helt annet.

Han påpeker at spesielt noen grupper, slik som studenter, ofte blir utsatt for slike lurendreiere.

– Ingen bryr seg jo om studenter, sånn egentlig. Dere er det jo bare i en valgperiode. Og da er det nok mye gøyere å kunne tulle litt og få kule bilder i studentavis.

Ad notam har ikke lyktes å komme i kontakt med tidligere verdensmester Haile Gebrselassie for å få en kommentar til saken.

Av Johs Grobyn

Ukas studentvin

SKULLE BEHOLDT D-JU(1)CE-ABONNEMENTET:

Ukas vin kommer i en veldig sexy, men kanskje litt i overkant kul forpakning. Det er sexy med bærekraftig emballasje og det er sexy med naturvin, men det er litt usexy å kjøpe veldig dyr vin. Vinen er konsentrert og smaker av appelsin, eple, sitrus og sommer. Vi vil gjerne ha med denne på stranda og le hånlige når noen spør oss om vi drikker øl, men vi har dessverre ikke råd. Selv om vinen i denne forpakningen holder seg innenfor de fleste studenters budsjett må vi anerkjenne at du kan få mye lunken sur hvitvin for en lavere literpris. Helsedirektoratet synes at måtehold er sexy, så hvis sommeren byr på et internship der kan du kjøpe denne og være festens midtpunkt. Finnes det noen bedre måte å begrense seg selv på en å kjøpe en dyr og bitteliten vin? Passer også for deg som får igjen på skatten.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Djuce Meinklang Kontext Orange

Pris: 89,90 kroner

Land: Østerrike

Alkohol: 11,5 prosent

Hans, Grete og andre miljøvennlige utbyggingstiltak

I ukas utgave av Universitas kan vi lese at det bygges for få studenthus, og at EU-kommisjonen vedtar at gummigranulat skal forbys på alle kunstgressbaner. Det gjør at Domus Athletica må vurdere mer miljøvennlige alternativer. Vi spør-redaksjonen ringer derfor et av landets fremste utbyggingselskap, og prøver febrilsk å overbevise dem om at pepperkakedeig kan være løsningen på studentboligproblematikken.

[Ring, ring...]

– Hei, hva kan jeg hjelpe deg med?

– Hei, det er Marga Rin som ringer. Jeg er student, og prøver å skaffe meg en studentbolig. Problemet er bare at det bygges så få.

– Det er jo synd, men da har du nok kommet til feil plass. Vi driver ikke med studentboliger.

– Jeg leser at Domus Athletica på UiO vurderer å lage en fotballbane av kokos. Er det noe dere har vurdert?

– Om vi har vurdert å lage en fotballbane av kokos? Vi opererer på boligmarkedet.

– Det skjønner jeg. Poenget er

bare at jeg kom på en god idé her om dagen.

– Jaha?

– Jeg liker kokosforslaget. Problemet er bare at sveisen blir så stygg.

– Hæ...?

– Hadde det vært mulig å lage studentboliger av pepperkakedeig? Jeg har noen kilo liggende, skjønner du.

– Pepperkakedeig?! Hvordan skulle det funket?

– Det er jo miljøvennlig og nedbrytbart. Studenter kunne fått muligheten til å forme sitt eget hjem.

– Hahaha. Vi forholder oss foreløpig til materialer som stål og betong, men er absolutt positive til

mer miljøvennlige alternativer.

– Du virker nesten litt overbevist? Skal jeg sende patentet?

– Du har patent? Hvordan ser det ut?

– Jeg kan ikke rope mer, men man kommer langt med en stekegryte, margarin, farin, egg, mel og pepper.

– Haha! Skjønner. Ha en fin dag videre. Send gjerne en e-post hvis du har noen spørsmål vi kan svare på.

– Vil du vurdere din stilling som utbyggernes pepperkakebaker?

– En gang til?

– Vi snallast!

KVISS-CORBIN

- Hvem fikk nylig en statue reist til sin ære i Frognerkilen?
- Julie Wilhelmsen vant nylig en pris «for å ha bidratt med nyanserende faglig kunnskap i et opphetet offentlig ordskifte, før og etter Russlands invasjon av Ukraina», men hvilken pris?
- Friidrettsutøveren Tori Bowie døde nylig syv år etter David Bowie, men hva slags redskap er en bowie?
- Ved siden av «Sædfuck» finner man en graffiti som besvarer det forrige spørsmålet, men hvor ligger disse gatekunstverkene?
- Bowie var Davids artistnavn, men hva var hans egentlige etternavn?
- I hvilket år ble Eurovision arrangert for første gang?
- Hvem står for årets norske bidrag til Eurovision med låten «Queen of Kings»?
- Hvem spiller rollen som Doug Heffernan i *Kongen av Queens*?
- Doug Heffernans svigerfar spilles av Jerry Stiller, Ben Stillers far, og er kanskje enda mer kjent for å spille far i *Seinfeld*, men til hvilken karakter?
- Hva er apostasi?
- Frankrikes svært kjente nasjonalmotto stammer fra revolusjonens dager, men hvordan lyder det på fransk?
- Hvilken land har «Éirinn go Brách» som nasjonalmotto?
- Hvordan definerer man ulovlig bruk av informasjon som ikke er offentliggjort til økonomisk vinning med ett ord?
- I hvilket tiår kom den norske opiumsloven, som også etablerte kokain som et ulovlig rusmiddel?
- I hvilket band var Chris Cornell vokalist fra

1984 til 1997?

- Hvor mange t-banelinjer og røde busser under nummer 50 stopper på Helsfyr?
- Hvilket årstall er det snakk om? Namibia blir selvstendig, *Twin Peaks* har premiere, Lars Saabye Kristensen gir ut *Bly*, AC/DC gir ut *The Razor's Edge*, Mikhail Gorbatsjov vinner Nobels fredspris, Emma Watson blir født og Thorbjørn Egner dør.
- Rekordsesongen for antall managersparkinger i Premier League fortsetter, og Javi Garcia er den nye i rekken, men hvem overtar jobben hans i Leeds?
- Brautometeret er i ferd med å eksplodere. Nå har igjen Erling Braut Haaland tatt en ny rekord: Antall mål i en Premier League-sesong, men hvilke to hadde flest flest før han?
- Hvem vant nylig VM i sjakk?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15-20. Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. Hvalrossen Freya, 2. Fritt Ord-prisen, 3. Kniv, 4. Bøler T-banestasjon, 5. Jones Sam Allardyce, 6. George Constanza, 7. Alessandria, 8. Kevin James, 9. George Constanza, 10. Fratfall fra en religion eller en tro, 11. Ljoberg, eggallit, fraterhandel, 12. Irland, 13. Innsiddehandel, 14. 1910-tallet (1913), 15. Soundgarden, 16. 6 (T-bane 1, 2, 3 og 4 og buss 21 og 37), 17. 1990, 18. Sam Allardyce, 19. Alan Shearer og Andy Cole, 20. Ding Liren.

Rebus

HINT: Jonas «Xzibit» Støre Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Russ og designer dop» Det klarte Ida, Gustav, Caroline, Hedda, Ola, Jøggge og Valentino

